

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 10.

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 30-వ తేది మంగళవారము } No. 176
నంబరు ౧౦ } ఈ థి రో ద్దా రి నా మ స ం వ త్స ర ము, అశ్వజమాన బహుళ పంచమి గి. } నంబిక ౧౭౬

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు.

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీతో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధినిబడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము, అమృతాంజనము అమృతకల్పమాదిగల మాయవంతుగాదు నకలుమంతులవలన గొప్పముగలుగను. కంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగదు అమృతాంజనము జగత్ప్రఖ్యాతివలన దేశమునందఁ తటను వెలసినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

అమృతాంజనము

1924 క్యాలెండరు 1924

సుప్రసిద్ధులగు జర్మనీచిత్రకారులయిన ముల్లరుగారిచే వ్రాయబడిన

“రావణాసురుని యుద్ధానవనమందలి సీతామహాదేవి”,

పటమును రంగులతో ముద్రింపబడియున్నది.

క్యాలెండరు 1-కి ధర 0.4-0 పోస్టేజీ సహా 0.6-0

వర్తకులకు 25-కి 4-8-0, 100-కి రు 15-0-0. ఖచ్చలు ప్రత్యేకము

అమృతాంజనం అన్ని నొప్పులకు దివ్యాంజనము

బొంబాయి

అమృతాంజనం డిపో

మదరాసు

బంగారు, వెండినగలును, చాత్రలును, కోరువారు

తప్పక చదివించుడు! చాలముఖ్యము!! జరూరు!!

మా స్నేహితులు, మాతో లావాదేవి 10 సంవత్సరములనుండి చేయమన్నవారికి అతిమానప్రదేశములందున్న వారికి బంగారు, వెండినగలు, ఇతర సామానులు. రాళ్లనగలు, బహుమతి పతకములు విభిన్న గిన్నెలు ఇనాము కప్పులు మొదలగునవి ఎన్ని మోస్తరు లున్నవో అన్నిటిని పూర్తిగా 92 పతములతో 172 ప్రక్కలుకలిగిన క్యాటలాగు వారి కోరిక మేరకు 1/8 డబ్బుతో క్రాసు నెజులో ముద్రింపబడినది. ఇట్టి త్రిభాషలో (ఆంగ్ల, ద్రవిడ, ఆంగ్లభాషలలో) ఇన్ని పతములను చేర్చి భారతదేశమందు ముద్రింపబడలేదనియే చెప్పవచ్చును. దూరదేశములందున్న వారికి యిదిమిక్కిలి ఉపయోగము. వారుపుట్ట, పతము, నగ సెంబరులను తెలిపిన కావలసిన నగలు వారికి సకాలముననా రుందువోటికి చేరును. క్యాటలాగు 1-కి పట్టుబడి ధర 1-6-0 లయినను 1-0-0 యకే ఇవ్వబడును. కావలసినవారు ఈ దిగువవిలుసమునకు వ్రాయవలెను.

ఉమిడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి, నగలువర్తకులు.

25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

వెల్లింగటన్ సినిమా

27-10-28 కనివారము నుండి 2-11-28 తేది శుక్రవారము వరకు

కనివారము, ఆదివారములందు మాటిని కలలు 8-15 గం

త్రవంచ మంతటను ఆకర్షణమును కలుగజేయుదున్న

ఇన్ ది-డేస్ ఆఫ్ బఫలోబిల్ అను

గొప్ప నాటకము ప్రదర్శింపబడును. నటకు లందఱు సుప్రసిద్ధులు.

13, 14, 15, భాగములు. నాల్గవభాగములో 8 భాగములు

గలవు. గామాంట్ గ్రాఫిక్, విశోదములు కూడ చూడబడును.

మృగ శిర్ష

శి

వేదకాలనిరయము

శ్రీ లోకమాన్య తిలక మహాశయ కృతమైన గ్రంథరాజము. మానికొండ సత్యనారాయణ శాస్త్రిచే సంక్షిప్తముగ తెలియింపబడినది.

పల ౧-౦-౦. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

కలయవారు:- మానికొండ సత్యనారాయణ శాస్త్రి, గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

నవలకాదు!

నాటకము కాదు!!

5 ప్రక్కలను } నమ్మోహము { కవరు విస్తీర్ణము }
వ్యాపకము } బహుళ వ్యాపి }
లో పంపిన } 1.4.0 వి. సి. గా

ఇట్లు చదివి అట్టచిందివేయునది కాదు. ప్రపంచబడును. మందులై వైద్యము, చెవిలేనివిని, కన్న లేకుండును, మనసులోని

మర్మము నేర్పడి యెద్య. మహర్షి డి వైద్యపూర్వము గునిద్యము గురువులే. నే ఆధ్వర్యమునకు వివిధ నిర్దుష్టమును ధారాళమును, మర్మరహితమును తెలుసున వ్రాయబడినది వెంటనే అర్థము పంపువారికి మాత్రము ప్రతులు అందును. పల 2-0-0 వి. సి. వారి 0-4-0

అడ్రెస్:- ప్రొఫెసర్ సేఖర్, మెన్మొరెట్టు, ఏలూరు.

ప్రకటన

విశ్రాంతి

నాకు 1919 సంవత్సరం లగాయతు యేలూరు కాలవర మాదారీబొట్లకు సంబంధం లగివున్నది. అప్పటినుండియు నాకు యిక్కరవాహరములు లగివుంటే నాకున్నాను మొలకనుబావు రావు యీ పదవలకు మా నేజిమెంటు చూస్తూన్నాను. ద రిమిలా నేనున్నా యేలూరు కాపురములు మ॥ రా॥ శ్రీ గో గు రామయ్యగారున్నా బాంబులుచేకొని త్రిపుమా నాత న్నొచ్చే నదరు వ్యాపారం యావత్తు చూస్తూనుండి, రాజమం ద్ర ప్రభుత్వంలో రాజమండ్రి కాపురములు కట్టాపద్దరాజు గారి వు గ్గు గుమాస్తా అందరికన్న పెద్దగా యేర్పాటుచేకొన్న ఆ కారములు మాజువాడిగా ఆయనకుయిచ్చినాడు. మిలా 1922 సం॥ 10 డిశంబరునెలలో మాకున్నా కయికరం కాపంపులు మ॥ రా॥ రా॥ శ్రీ, ఆ ద్దే ప ల్లి పో త రా జు కా నం వీ రా స్వామి గార్ల కున్నా బొట్ట వచ్చింది. అప్పటినుండి నేను స్వయంగా మాకంపెనీ తిరువున మానేజిమెం టుచేయ నుద్దేశించుకొని రాజమండ్రికియిచ్చి యాడిపాడుమెంటు చూస్తూనుండేవాడను. అప్పటికే మాయలాకా గుమస్తాలో కట్టా పద్దరాజు, నాగనబోయిన లక్ష్మీన్నారాయణగార్ల కొంత పొమ్ము పీలయినంతవరకు కంపెనీని మోపుచు పొందినారు. అట్టిస్థితిలో నుండగా నేను స్వయంగా రాజమండ్రికి వీరల అక్రమపు చర్యలు క్రమక్రమే నాకు తెలుస్తూవచ్చినవిగాని నేను యిక్కడ క్రొత్త అడుగులుచేయన్నా, అకాలమునలచేత నున్నా వారు స్వ (గా మ స్థుల కలచేతనన్నా జరిగినదానికి వెంటనే యేమియు చేయలేక అంతకునుండి మా త్ర మా వర్త కు ల ట గా ని మా కు గా ని ఆం తి న మ్మ మా లే కుం దా నా కు పీ ల యి నం త రు రీ కు మా న్నూనున్నాను. నదరు కట్టా పద్దరాజు నాగనబోయిన లక్ష్మీ న్నారాయణగార్ల చేతన ద్రోహపుచర్యలు లిఖితపూర్వమున నిదర్శనములతో చూపించగలను. నదరుపద్దరాజు గారి 9-5-22 తేదిన మాకు 8 సంవత్సరములకు ఆకగా 1925 నవంబరు 5 వీతముల నెలాభివరకు నా కి రీ కం బ్రా క్ట్ (ప్రా క్టి యిచ్చివుండిన 30-4-22 తేదీ వరకు మాకు కొంతసొమ్ము యివ్వలకెచ్చిందిన్నీ నేను స్వయంగావచ్చి మా నేజిమెంటు చూపుటకు పొందెడి యి తెలిసికొనుటలలో యేకాభివరకునో నదరు పద్దరాజు గారున్నా నాగనబోయిన లక్ష్మీన్నారాయణగారున్నా యి కా మాకు జరగవలసిన వరకు నిరాకరించి మాకు వ్యతిరేకముగా పనిచేయుట ప్రారంభించినారు. అప్పట్లో పద్దరాజు గారికి బహు లక్ష్మీంగ గా కట్టా గుమ్మరావును ఒక గుమ్మరావును ఉన్నాడు. ద రి మి లా ది 7-8-22 వ తే ది న మే మా న్నూ అట్టేల్లి పోతు రాజు కానం వీరాస్వామిగార్లన్నా బాంబు లు చేకొని మాతరపున ది 1-9-22 లగాయతు కట్టానుబావు రావునున్నా చారిత్రపున నాగనబోయిన లక్ష్మీన్నారాయణ గారిన్నీ తగ్గించినాడు. నదరు కట్టానుబావు రావు ది 2-1-22 తేదీని కొంతమంది దుర్బోధచేత మాతలూరుకు నుండు కట్టలు 3 అక్రమంగా ఎత్తుకోబోయి మమ్ము నాకారున్నాము మాటాడి నాడు. ది 8-10-22 తేదిన నేనున్నా నాకారున్నాము రేపు లో వుండగా నదరు కట్టానుబావు రావు నాకారున్నాము అడి మమ్ముకొట్టరాగా మేము అందుకుగానపాటి. నేను పెట్టివాడు విచారణలో నున్నా. కట్టాపద్దరాజుగారు చేసినదురంతములకల్ల ది 12-10-22 తేదీన మేము మిటిగుపెట్టుకొని రాజమండ్రిలో యాబోట్లకు సంబంధించిన యావత్తు మా నేజిమెంటు నేను కనించుకొని నదరు పద్దరాజుగారికి కొన్ని అధికారములు తగ్గించినాము. నాగనబోయిన సొమ్ము చారిత్రపు కమిషనరం బాబట్ట నిశ్చయించినాడు. యాత్రపు మారెడుజరల నడవలకు నుండు లేక నెండుపదలనుబట్టికే మిగతాపదలనున్నా ఒక్కజరగా యేర్పాటుచేకే వర్తకులకు నవ్వంలేకుండా త్రిపుమాన్నాను. ఎర కోకొందరుయింకొందరు రెంజిత తిరగదగిన ఒకజరమాత్రమే మేము త్రిపుమానున్నా మమ్ముచేస్తున్నాం. అమాట అర్థము ది 20-10-22 తేదీనుండి మిగతారెండు పదలల కూడా రాజ మండ్రినుండి లాభవద్ద నిజవలేకుండా భీ మ పో ట వ ర కు డై కట్టగా త్రిపుమాన్నాము. మాడిపాట్లమెంటులో నల్లయిగుమ్మరా వుగారి నడవనందు గుమస్తాగాని కరియోక్తుగాని వర్తకు లకు యేర్పాటుయిన నల్ల మా క తి గిం చి నా లే క యే విధములు వర్తికి తెలిగించినా మరయే విషయమున కయినా రాజమండ్రిలో నానేమిగాని తాడేల్లి పోతు యద్దనపూడి వెంటకు వచ్చావు పేరగాని కంపెనీలో మ-రా-శ్రీ అద్దే ప్లి పోతు రాజు కానం వీరాస్వామిగార్ల పేరగాని యేలూరు

మ-రా-శ్రీ, గోగు రామయ్యగారి పేరగాని ఆయావర్తకుల పీలునుబట్టి తెలియజేయుటకు వెంటనే తగిన బందోబస్తు చేయించి, మా మంచినమును కాపాడుకొని మియ్యంకల్ల దనుకు సంపాదించుకొనగలము. ది 1-11-22 తేదీ నుండి మా బాంబులకంపెనీనుండి కట్టా పద్దరాజు గారికి తగ్గించ బడును గాన వారికిన్ని మాకంపెనీకన్నా అలేటి లగాయతు ముందు బహుభోవు మా సంబంధముయిన వ్యాపారములన్నా ఎట్టి సంబంధమున్నా లేదు యిందుమాలముగా తెలియజేర్చడ మయినది.

రాజమండ్రి, } యద్దనపూడి సూర్యనారాయణ,
25-10-22. } యేలూరుకాలవ బాంబులబొట్ల కంపెనీ.

కృష్ణ, గోదావరిజిల్లాల అసెంబ్లీ వోటర్లకొక విజ్ఞాపనము

సామాజ్య శాసనపథ (అసెంబ్లీ) ఎన్నికలు అక్టోబరు 31 వ తేదీనాడు జరుగును. చాలాచోట్ల యొకను నవంబరు 2 వ తేదీని జరుగుననియే కొంత మంది తలంచుచున్నట్లు నాకు వ్రాయు లాబుల వలన తెలియుచున్నది. కావున వోటర్లందఱు లిజి స్ట్రేషన్లు కౌన్సిలుయొక్క కలు జరుగు అక్టోబరు 31 వ తేదీ నాడే అసెంబ్లీ ఎన్నికలును ఆఫీసునుననే జరుగునని తెలియగోరుచున్నాను. నాకు వోటు నీయదలచినవారుకూడ అప్పుడేవెల్లి వోటు నిష్పేంప గోరుచున్నాను.

మోచర్ల రామచంద్రరావు.

సావిత్రి నాటకము

బ్రహ్మ శ్రీ రాముల నచ్చిదానంద శాస్త్రి విరచితము

ఈ నాటకము శ్రీ మైలవరం బాలభారతి సమాజమువారిచేతను, శ్రీ శీతారామాంజనేయ నాటక సమాజమువారిచేతను పెక్కుసార్లు బెజ వాడ ఏలూరు చెన్నపురి మున్నగు పట్టణములందు ప్రదర్శింపబడి ఆధునమాత్రములచే చాల ప్రశం సింపబడినది. దీని వెల రు. 1-0-0 వలయువా రిటుల వ్రాయవలెను. (1923)

ఫ్రెండు! అందు కో, బెజవాడ

దిహాజివాణసంచా అగ్ని కీర్త. ఒక్కొక్కటి గ్రంథము వెల రిలు 10-20 రకములు. రంగురంగుల మతాలాలు, కాకరపూవులములు, టపా కాయలు, పెన్నముద్దులు, చక్రబాణములు, నక్షత్రములు, రోమ నుకాండిలు, తారామవ్వ, చిమ్మబుడ్లు, చేగోడిలు, బంగారువా న్న వెండివాన, అక్షరములు, అల్లుడు, చేపలు, తోటలు, భో గియంటలు, కుపాకిమందు, అన్ని జేతములలోనది. 665 మంజువాణీ ప్రెస్, ఏలూరు, కృష్ణా.

ప్రకటన

ఆంధ్ర ఆయుర్వేది ఫర్మాసి లిమిటెడ్
185, మాంటూరోడ్డు, మద్రాసు.

మద్రాసు, జార్జిటవునులో నుండు మన్నెడివిధికి సమీప మన వ్రాడ్యలో నెం 124 రు గల భవనమునందు ఒక క్రొత్త బ్రాంచి ఏర్పాటుచేయబడినది ప్రజలకు యందు మూలముగా సంతకముతో తెలియజేయుచున్నాము. డాక్టరు ఆ. లక్ష్మీ వతి బి. ఏ. ఎమ్. బి. సి. ఎమ్ గారు అధికారముతప్ప తరల రోజులందు సాయంత్రము 7 గంటలనుండి 8 గంటలవరకు ఆన్యుట నుండరు. జంపథము లన్నియు క్యాటలాగు ధర చొప్పున విక్రయించబడును.

జ్వరహరి

సీసా 1-కి వెల 0-12-0. వి. పి. సహా 1-2-0
జ్వరహరి అయిదుపూటలు నేపించి పట్టు విడుపు జ్వరములు, చలి పురాణ్యరములు మొలలకు శుభ్ర స్వస్థములు చేయను. అమ్మతాంబనము డి.బి. మదరాసు-సం.కా.

కెన్యా విషయమున డాక్టరు నత్తుగారిసూచనలు

ఒకమిత్రుడు ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు:-

కెన్యావిషయమున సామాజ్య శమావేళమునందు శత్రు గారు చేయు నూచనలను మనము అనుమతించవలెనని కోరినది. 1921 లో సామాజ్య శమావేళమునందలి తీర్మానమును ఆవరణలో నుంచవలెనని శత్రు గారు కోరవలెననుచున్నాడు. ననకు తెలి యునంతవరకు, ప్రస్తుతము వివాదముగా గన్న కెన్యావిషయ మునకు ఈనూచన యంతమాత్రము లాధికరముగా లేదు. ఒక క్రానుకానీనుండి భారతీయులు గెంజివేయబడుచున్న ఈ సమ యమున ఆ తీర్మానమును ఆవరణకు దేవలెనని కోరుట కేలము వోస్యాసనము. నవ్వన పదవతో కుమ్మరు అధికారముగల ఒకరినీ నెలకు 10,000 రూపాయల వేతనము, వెంట కొంత సి.పి.డితో ఆఫీసరీ లాజ్యములకు బంపి, ఆయన వెంట సుహా వినుటకు కొందరు భారతీయుల నొక సంఘముగా నేర్పించి, నిభాడు గా శ్రీరామశాస్త్రిగారు నానించెట్లుగ నే మర్చి విస్మయించుకొనుటలు యేర్పాటు చేయవలెనని తేటబయనాడు శత్రు గారు. తెలియించును. ఈ కర్మయంతకుము ఇండియా కెన్యాలో మరల విజ్ఞానాంతరములకు ఆందోళన జేయువారి నోయలుమునుట ప్రకాశము లగును. ఈనూచన మన తెలివి లేకుల క మ ర్వాద ను గ లు గ జేయు చు న్న ది. అయినను, అది యే యోగ్య మగు సలహా అనియు, దానికి భారతీయు లందరు సహాయపడవలె ననియు జెప్ప చున్నాడు. మనలకు సహాయపడవలె నను ఆతురతలో మన ఆ గ్లేసు మిత్రులు కెన్యావిషయమునార్చి క్రాభిప్రాయ మెంత తీవ్రముగా నున్నవో గుర్తించగ లేకుండిరేమో తెలియ కున్నది. ఈనూచన మన కెంతమాత్ర మిష్టములేననియు, ఇష్ట మున్నవో దానిని కన స్వంతభాగ్యతలై నే సామాజ్యశమా వేళమున ప్రజలకెట్లవచ్చు ననియు శత్రు గారిని, ఇతరులకును స్పష్టముగా తెలియజెప్పవలెను. ఈలోపుగా శత్రు గారికి, స్కట్టు నేనానినీ జరిగిన సంభాషణ అనుకొనిన రీతిగనే పరిణ మించెను. ఈ సుభాషణలయందు గలవని చెప్పబడు 'మర్గాద' సూతికములుండగా, అగ్నియొని ప్రయోజనము లేన నితెలియ చున్నది. సామాజ్యమునందలి ఒక భాగమువా ప్రభులకు కేరొక భాగమునందు పౌరస్వర్యము ఉండగూడదనియు, 1921 లోని సమావేశ తీర్మానము రద్దుజేయవలె ననియు దొప్ప విధానమును దీక్షి శాస్త్రి కా ప్రధానమంత్రిగారు నూదించిరట. తేజుసాధూర శత్రు గారికి, ఈనూచనలను సామాజ్యభగంబు బలపరచెద నని వాదనము జేసిన కలసరాజ్యముల కార్యకర్త (కలసియలు కెక్రకరి) గారితో మరెయొక 'మర్గాద' సంవత్సరము గలిగెటు శత్రు గారికి ఆంగ్లేజ ప్రధానమంత్రి గారితో కూడ సంవత్సర వాక కాళము గలిగెటు. ఇదిగూడ ఇతరసందర్భములలెనే మర్గా దిగా జరిగి, కుదకు 40 తేజుసాధూర శత్రు గారి పరికర భక్తను మితవాదమును రానినీని ఆభివందించుటతో సభ మగియు సరి మనము నమ్మవచ్చును. మనకు దెలియునంతవరకు ఈ విష యమున దీక్షి శాస్త్రి కా భావము సామాజ్యమునందలి యితరజేత ములకలగాక జేరుగానుండునని ఊహించుట నతసరము. కృష్ణు నేనాని కుదకు సభలో విజయము గాంపెనని తెలంచుట సహా కుముగా నుండును.

క్లెమెన్సోగారికి కొత్తచికిత్స

కోల్లిమాంపిండము సత్రికించి

నూతనోత్సాహము కనబడుచున్నది

కోల్లిని కోసి దానియందున్న మాంసపిండమును (గ్లాండు) తీసి కృత్రిమము చేయవలసినదని నమ్ముచువలన వార్ధక్యము పోయి పయోవనమును నూతన నూతనోత్సాహమును కలుగుచున్నది. ఈరీతిగా వార్ధక్య జేతములలో ముఖ్యుల చికిత్స విడుచుచున్నాడు. చాలమంది కృత్రిమములకు ప్రయోజనము గూడ ననియోచన లగుచున్నారు. ప్రాన్యరేతమునకు ప్రధానమంత్రి గా నుండిన క్లెమెన్సోగారుగూడ నీచికిత్సను చేయించుకొనిరి. వారిపుడు అధిశోత్సాహముతో పంజేయచున్నారని స్వయము చేయబర్చుట అను సరిక ప్రకటించెను.

కాకినాడ

(స్వకీయ విలేఖరి)

తాలూకాబోర్డు నీటితీరువాయి బాస్తీ చేయరాదు

అక్టోబరు 26:— నీటితీరువాయి కాకినాడ తాలూకా బోర్డు సమావేశమైంది. సాధారణకార్యక్రమము గాను జరిగింది. కార్యక్రమమునందు చూపడని నీటితీరువాయి బాస్తీ నిర్మించిన కమిషను సభవారియొక్క అత్యంతాశ్చర్యమైన విషయముగ తేలిచింది. ఇట్టి కఠోరకారమైన రయితులభావమును గోరకు తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టుటకు జిల్లాసంఘకార్యదర్శియు బోర్డు సభ్యులైన నగు శ్రీ దగ్గిరాల నూర్మపకాశరావుగారే సలహా నిమిత్తుచేత ఈ క్రిందితీర్మానమును రయితులసభ్యులైన శ్రీ వ్యారం ప్రూడి దొరయ్యగారు (భూమందిరెడ్డి - గొల్లలమూనిరాజు) ఉపసాదించిరి. చుట్టును రయితులసభ్యులు శ్రీ దుర్దుంపూడి అచ్యయ్యచాదరిగారు (కమ్మవారు - చాడర్లభోట) తీర్మానమును ఆమోదించిరి. గవర్నమెంటు నిజమితీరసభ్యులైన ఒక చూపుదీక్షాసభ్యునిచే బలపరచబడినది.

తీర్మానము:— తిరిగి నీటితీరువాయి కట్టుట మార్చి వృద్ధి చేయుటకు ప్రయత్నములు జరుపుచున్నారన్న విచారకరమైన విషయము ఈ బోర్డువారికి తెలియుచున్నది. ఇదివరకే భరణ ఎక్కువై కూలి ఎక్కువై బాధపడుచున్న కర్షకసామిదారుల కిది బాధించుననుక అట్లు ఆలోచింపబడుచున్న కార్యమునకు యాబోధనాను ఖండించుచున్నాడు. ప్రస్తుతము జరుగుచున్న నీటితీర్పులుగా యిట్టితీర్మానము జేయుటవని గవర్నమెంటు వారిని కోరుటకు తీర్మానించుచున్నాడు.

బోర్డుతీర్మాన మంగీకరించెను.

ఈవిషయము మిక్కిలి అత్యంతాశ్చర్యమైన తొందర విషయము. గవర యందునుగూర్చి గవర్నమెంటుకే తిన్నగా ప్రాయోజనము తీర్మానింపబడినది.

ఇట్టితీర్మాన మొకటి చేయవలెనని గోదావరిజిల్లా బోర్డు వారిని కోరుచు నొకతీర్మానము చేయబడినది.

గోదావరిజిల్లా గ్రామములందును మెట్టతాలూకాలందును నీటితీర్పు వృద్ధిచేయుటకును, రూ 5 లు పన్ను ఉన్నచోట రూ 5-4-0 కు వృద్ధిచేయుటకును ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించుచున్నట్లు తెలియుటచేత తీర్మానములు పెట్టబడినట్లు తెలియుచున్నది. మూడువార్లు సంవత్సరములక్రిందకు పన్నులు వృద్ధిచేయుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుచున్నందున చేసినపుడు రయితులు పెద్ద ఆందోళనము గావించిరి. గోదావరిజిల్లాసంఘమువారు ప్రభుత్వముతో ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరిపిరి. ఇతరసంఘములు అసమ్మతితీర్మానములు చేసిరి. కార్యదర్శి యొనడును న్యాయప్రకాశ రావుగారు జిల్లామంత్రి సంచారముచేసి అచ్చటవచ్చు రయితుల కభయము గావించజేసి ఆందోళనము చేసిరి. అప్పటికి ప్రభుత్వము వారు ఏకాగ్రణముచేతనే తేనేమి పన్ను లభిస్తుందో తెలియజేసిరి. ఇంతలోనే తిరుగ ప్రభుత్వము కన్ను లభిస్తుంది చేయబడుట వింతగానున్నది. వృద్ధిచేయవద్దనుటకు వెంటనేకారణములే ఇప్పుడు దురుగవు.

* * *

రామచంద్రపురము కో ఆపరేటివు బ్యాంకు

రామచంద్రపురము కో ఆపరేటివు బ్యాంకుకు వాటాదార్లయొక్క సాంవత్సరిక మనోజ్ఞానం యానెల 24 వ తేదీన కుర్మాపన్నము నదిరుబాంకి ఆఫీసులో జరిగింది. ఈ బ్యాంకు స్థాపితమై 4 సంవత్సరములయినది. లాభాభివృద్ధిని తాలూకా ప్రజలకు విశేష ప్రయోజనకరముగా చేయవలయునందులకు సంఘమువారు తెలియబరచుచున్నాడు. భగవంతుని రయితులలో నొకరుగ నెన్నుబడుచున్నట్టియు గ్రామములకు పని ప్రభుత్వమున కొప్పగించి కాంగ్రెసులో నుండి పరిశ్రమ స్యరంజిషాస్త్రీకన్న కాంగ్రెసు ఆభిప్రాయమునే తీరని పనిని పురుచుచురాను కానసభ్యులయొక్క నుండి ప్రజాప్రయోజనము గోరుచున్న శ్రీ విక్రమి వెంకటరత్నముచాదరిగారే ఈ బ్యాంకుకు అధ్యక్షులు. రాత్రింబరణము దీనికి వృద్ధిచేయుచున్న శ్రీ దుర్దుంపూడి రామకృష్ణారావుగారు దీనికి కార్యదర్శిగ నున్నారు. ముది వ్యవస్థలను ప్రభుత్వమునకే కొరవారును దైర క్షరునుండిగ నున్నది. 1922-23 సంవత్సరనివేరకము మొత్తి సభ్యుల ఆంగీకరింపబడినది. అందు ఖాళీమైన విషయము బోర్డు ప్రవరింపబడినది. సంవత్సరాంతమున 95 గురు వృత్తి భాగస్వాములును, 70 సంఘభాగస్వాములును గలరు.

సంవత్సరాంతమున చెల్లించబడిన వాటా భవము రూ 82,915. సంవత్సరాంతమున రూ 82,915. ఇందులో

సంఘభాగస్వాములు చెల్లించిన వాటాభవము రూ 15,200, వృత్తిభాగస్వాములు రూ 19,200.

బ్యాంకుయొక్క ఋణగ్రస్త సంతర్పితారంభమున రూ 216588-7-6 అయియుండగా సంవత్సరాంతమున రూ 284185-0-11 కు హెచ్చినది. ఇందులో 40% అంతమునకు వదరాను నెంట్లు అప్పుకొనుటవారి కియ్యవలసివది 1780000 అన్ని బాధులక్రిందను దిపోజిట్లు ఆప్పకొని రూ 61185-0-11 యియ్య తేలిచింది.

సంవత్సరాంతమునకు బ్యాంకుకు పరపతిసంఘ సెలల్ల రూ 259688 లు రావలసియున్నది. వానిసెల్ల కనూలు కావలసిన మొత్తము రూ 128284-10-7. ఇందులో కనూలు పోగా రూ 26108 లు మాత్రం వాయిదా మించియున్నది.

మ్యూచుల్ కెకాఫండుక్రింద సంవత్సరాంతమున కనూలుచేసిన సొమ్ము రూ 848-14-8. అందు ఖర్చు రూ 117 లు పోన సంవత్సరాంతమున రూ 1,451-9-8 లు నిలువ యున్నవి.

1922-23 సంవత్సర వ్యాపారమునకు, ఈ బ్యాంకుకు రూ 5,428-15-0 నికలభావము వచ్చినది. గవరసంవత్సరముతాలూకు లాభములో నిల్వ రూ 120 లు కలుపుకొని యీ సంవత్సరము నకు రూ 5,548-15-0 మొత్తము అయింది. అందు 4 వ వంతు రూ 1,386-11-9 తేలిచి డివిడెండ్లు నూటికి రూ 9 లు చూపున వాటాదారులకు లాభము వంచిపెట్టబడినది దానిమొత్తం రూ 8,018-4-11 క్రిందయోగింపి (అయి రేవేము) రూ 412.

ఈ సంవత్సరయోగింపి క్రిందయోగింపినదయిన వాటాదారుల లాభము వృద్ధిచేయవలసివదయిన చాలవకు చర్చ జరిగింది. వాని అంగీకరింపబడలేదు.

క్రీసీతారామస్వామివారి ఆలయముధర్మకర్తృత్వము

ఈ యాలయము కాకినాడ సూర్యగ్రామపేటలో నున్నది. 40 తేక 50 సంవత్సరములనుండి దీనికి శ్రీపులవర్తి సుబ్బారాయుడుగారు (వైశ్యభిక్షామణి) ధర్మకర్తలుగనుండి శ్రీస్వామి వారికి ధర్మములు సుపాదించి వ్యవహరించిరి. వాని ఆయన 6-2-28 తేదీన స్వర్గస్థులైరి. అప్పటినుండియు ఆయనంతటివారే వ్యవహరించుచున్నారై. వాని కొందరుకు ధర్మకర్తలు ఇతరు లంద నలనని కట్టణములో కొంతకాలము పుట్టింది. ఈ కాలమున పట్టణమున జూచి సూర్యగ్రామపేట గ్రామములు కాకినాడవా రే యీ వ్యవహారము పూనుకొనవలసిన కొంత అందోళనము చేసిరి. తుదకు ఈనెల 10 వ తేదీన యీక్రొత్త తేల గలంతులకు ఆలయములోనే పారమహంసగ గావించబడినది. 250 మందికి వైగా నాటిసభకు దూచేసిరి. అన్ని వర్ణములవారు నుండెడిని చెక్కుచున్న పురమునకలి వైశ్యభిక్షామణిగారు దూచేసిరి. శ్రీపులవరగారిగారు (జగన్నాథపురం) సభాధ్యక్షులుగ నుండిరి. సభవారి తీర్మానములు చేసిరి.

కీ. శే. పులవర్తి సుబ్బారాయుడుగారి మరణమునకు విచారమును తెలుపుచు మొదటితీర్మానము చేయబడినది. ధర్మకర్తలను నిజమింపవలెనని రెండవతీర్మానము.

క్రీసీతారామస్వామి వేదగిరి రావుగారు ఈక్రింది తీర్మానమును పెట్టిరి. “నదరు వేదస్థానములో విరళమునండి ధర్మకర్తగా నుండి నదరు వేదస్థానమును విశేషవృద్ధిలోనికి తీసికొనవచ్చిన కీర్తికేసులైన పులవర్తి సుబ్బారాయుడుగారు దీనించి యిన్ని పుణ్యము ఆయన చనిపోయినవరకు వేదస్థానముయొక్క మంచి చెడ్డలను కమలధర్మో స్వయముగా కనిపెట్టుచున్నట్టియు, విశేష భక్తికర్మలతో పనిచేయుచున్నట్టియు (వారి శ్రేష్ఠత ముందులైన) వీరాస్వామిగారే నదరు వేదస్థానమునకు ధర్మకర్తగా ఇరవయ్యును నుండుటకును (కంటిన్యూ చేయుటకును) నదరు స్వామివారికి రావలసిన సొమ్ములు వగైరాలు కనూలు చేయుటకును యేర్పాట్లు చేయుటకును యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

బ్రహ్మశ్రీ ముట్నూరి గోపాలరామగారు తీర్మానమును బలపరచిరి. “ఇతర బ్రహ్మీకులూడ ఉండి పులవర్తి వీరాస్వామి గారు మేనేజరుగ బ్రహ్మీగా యాభ్యుత్థానవారము జరిగించుటకు” అనే నవరణము శ్రీకాళం రామలింగయ్యగారు ఉపసాదించిరి. శ్రీ. చక్కా మూర్త్యారామయ్యగారు బలపరచిరి. కొంత చర్చ జరిగినవరకు సభకు ఉపసంహరించుకొనబడినది. తీర్మానము సర్వజనాంగీకారము బడసెను.

వై. కె. కుమారదేవ ధర్మకర్తలకు సహాయకముగా నొక సలహానిచ్చు సంఘము (ఆశ్రీవరీబోర్డు) ను నిజమింది. ఈ సంఘము సూర్యగ్రామపేట గ్రామంలో గృహస్థులచేత నిర్వహించబడలేదు. కాకినాడ సంఘములోని యితరసభ్యులు పూర్తి చేయవలెను. బోర్డులో సభ్యులు (3) పురం నీడవెంకట రాజు

య్యగారు, (2) పోలూరి సుబ్బారావు వంతులుగారు, (3) వై.రా. వెదరామకృష్ణయ్యగారు. ఈబోర్డు ఆధికారమును నిర్వహించబడినది.

శ్రీ కుర్మ-శ్రీశ్రీస్వామివారిని విరళులుగ జేయుట

వీరాస్వామి (వీరాస్వామి) అయినది (తిరువలలో) సూర్యగ్రామ సంవత్సరము సర్వయజ్ఞములవారికిని ముఖ్య దైవానామ అనియు శ్రీమత్ శ్రీశ్రీస్వామివారు స్వయం వ్యక్తులై వేంచేసిగా కనుగొనుచును ఎల్ల కలిగిన విషయమే. దివిధ విచిత్రశోభనాలంకారభావనం దైవ నాడపురుషుల రథము దాదాపు పండ్రించునువత్సరములై అన్ని దేవుల కప్పిత మైనది అని తెలియుచున్నది. దీనినిమ. అమై శ్రీ వీరాస్వామి గారివారిని ఈగొంత తీర్వలసి దని వ్రాసెను. కొరగా శ్రీరామారావు రావోపురధోత్సవమునాటికి డి.డి. రథమును పునర్నిర్మాణముచేయుటకు నాత్తపు జూరీచేయించెదనియు వాని నేటి వరకు కథమునాత్రియు నిర్మించబడియుండలేదు అనియు, ఒకరు వ్రాసియున్నాడు. రాజగారు ఈ దైవకార్యము విషయమై యాదాభ్యుచును గవరక పరిపి-దనియు శ్రీరాధీస్థమును దీర్చు కలసిందని ఈ యాశ్చర్యమును.

అమృతాంజనందీపోవారి

సుప్రసిద్ధావధముల జాబితా.

	రూ. అ.
1. జీర్ణసాయనము మూత్రము ఆస్థిమునకు ...	1-4
2. వజ్రశిలకలు ధాతువునకి ...	1-0
3. జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-కి ...	0-12
4. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు ...	0-10
5. మూలకంకుల తైలము దబ్బి 1-కి ...	0-12
6. తామరతైలము; తామర, తీటకు ...	0-4
7. తేలుమందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-కి ...	0-1
8. కలరా మూత్రము. వాంతిభేదలకు ...	0-4
9. దంకకూలహరి, కండ్లపోటుకు ...	0-8
10. కర్మకూలహరి, చెవిపోటుకు ...	0-0
11. గజ్జికైలము, గజ్జిచీదలకు దబ్బి 1-కి ...	0-6
12. వసుగర్జిత తైలము, కిరిపగర్జిత ...	0-6
13. పేలకు మందు సీసా 1-కి ...	0-4
14. కుప్పకు తైలము, దబ్బి 1-కి ...	0-4
15. దంతమార్దము, కండ్లపోటుకు ...	0-4
16. ముఖభోగి మూత్రము ...	1-2
17. ముఖభోగి తైలము, పుండ్లకు ...	1-0
18. శోషహరి వెండ్రుకలు ఉడుటకు ...	0-3
19. మోహినీతైలము వెండ్రుకలు పెరుగుటకు ...	0-12
20. వేడిరేకుల పుస్తకము 1-కి ...	1-0-0
21. చుండుకు నూనె సీసా 1-కి ...	0-5
22. గ్రహణి మూత్రము దబ్బి 1-కి ...	0-8
23. బులాచి మూత్రము, ములబద్ధము ...	0-8
బంగారు రేకులపుస్తకము 25 రేకులు గలది 1-కి రు. 8-0-0	
24. వెప్పురుమెంటునూనె ...	1-4
25. చందినిత్రుసేమిది బొమ్మ 1-కి ...	2-8
26. కుసుమారి మూత్రము, కుసుమవ్యాధులకు ...	1-0
27. కగకు ద్రావకము సీసా 1-కి ...	1-0
28. కగహరి శీతగట్టు దగ్గులకు ...	1-0
29. కగహరి మూర్తము, దగ్గు, ఉబ్బసములకు...దబ్బి 1-కి ...	0-8
30. మందరితైలము, ముఖకాంతికి ...	0-8
31. కిరోవేదన మూత్రము, తలనొప్పిలకు ...	0-8
32. నేత్రాంజనము, కంటివ్యాధులకు ...	0-4
33. జంతువారహరి, ఎముడికలకు ...	1-0
34. ఉబ్బసమునకు మందు ...	2-0
35. వాయుపుష్పాట్టుకు మందు ...	1-0
36. విరోచనములకు మూత్రము దబ్బి 1-కి ...	0-8
37. కస్తూరిమూత్రము పెద్దది మంచిది ...	50-3 0-10
38. వామకర్పూరము ...	సీసా 1-కి 0-5
39. నేపాలజేతపు కస్తూరి మంచిది ...	రు. 1-కి 40-0
40. కంకణపుపువ్వు ...	8-8
41. పచ్చకర్పూరం 1-వ రకం ...	8-8
42. పచ్చకర్పూరం 2-వ రకం ...	1-0
43. జున్ను లేక అది పచ్చికానా ...	8-8

అమృతాంజనము దీపో,

బొంబాయి మదరాసు

అధ్యక్షునికి, ఉపాధ్యక్షునికి వ. గౌరవాల కల్పించుట.

పింగాణిపరిశ్రమము

ఉక్కురక్షణము

టారిఫుబోర్డు విచారణ

క.క.రా., ఆక్టోబరు 29:—నేడు టారిఫుబోర్డు విచారణ కరల ప్రాంధ్ర మయ్యెను. కయినియర్ ఎవామిల్ స్టాంపింగు (ర్యూ) కలిసియు పింగాణి పరిశ్రమ ఉక్కు రక్షణములని సమమును గురించి సాక్ష్యము సగిరి. ప్రభుత్వమువారు ఉక్కుయొక్క టారిఫు రేట్లను ఎక్కువ చేయుట తగునని తలచుచుండ ఉక్కు రేట్లను మధ్యమబట్టి టారిఫు రేట్లను క్షయించి పింగాణిపరిశ్రమకు తగులిన ఉక్కురేట్లను ఇవ్వవచ్చు ఛార్జీలనే యించిన రెండువర్గములను సంక్షేపించి ట్లగను. ఇట్లు చేయుటకు ఈదేశపు పింగాణిపరిశ్రమకు రక్షించుట విశేషములనుండి దిగుతుంది చేయబడు పింగాణి సరకులపై అధికమును సుంకము విధించుట అవసరమును. కాని భారత దేశపు దీక్షితిబట్టి చూడ పింగాణి పరిశ్రమలపై అధికమును గురించి గుర్తుకుండుమున విధించుట యత్నముకాదని మా అభిప్రాయము. గా|| ఇన్ని సుగారు చెప్పియు ఈ విషయముల గురించి ఆలోచించుచు ఈ కమిషన్లను సమయించువారి కమిషన్లను నూడ ఆలోచించుట అవసరము. కమిషన్ల భరణ అధికము లేకుండు ట్లుకుడ చూడవలెను. పింగాణి పరిశ్రమకు కావలిన ఉక్కురేట్లను ఈ దేశమునందు తయారగుట లేదు. తాతా కంపెనీవారు ఉక్కు రేట్లను చేయుదురని ఎంతకాలమునుండినా వినుచున్నామని పిర ఉక్కురేట్ల తయారచేయుట కింకను ఎంతకాలముపట్టునో తెలియదు. ఇంకే కాక తాతాకంపెనీవారు ఉక్కురేట్లను తయారచేసినను సుంకమును భరణ ఇవ్వగలరని చెప్పబడు పిరలేదు. ఈదేశమునందు పింగాణి పరిశ్రమ చక్కగ వృద్ధిగాంచుచున్న పాడగట్టుచున్నది. కావున యీ ప్రారంభదేశమున ప్రభుత్వమువారు క్రెడిట్ నామభూతితో ఈ పరిశ్రమను పోషించుట అవసరము. మేము వైస్ రెలిపీస్ నూచన అంగీకరింపబడిన ప్రభుత్వ ఆదాయమునకు నష్టమేర్పడదు. పరిశ్రమభివృద్ధి గాంచియున్న జపాను జర్మనీ మున్నగు దేశములే రక్షణ విధానములనుబొందుచుండు పార్శ్వముకలిగియుండుట వేనుక చిక్కియున్న ఈదేశమునందు రక్షణవిధానమును అవరణముండుంచువిషయమై ప్రభుత్వమువారి కెట్టికంకనా నుండకలగు లేదు.

పిమ్మట బెంగాలు ఎవామిల్ ఆంధ్ర స్టాంపింగు కరల ప్రతినిధులు సాక్ష్యముచేయు ఇట్లు చెప్పిరి:—జపాను సరకులతో పోటీచేయగలిగిన విధమున పింగాణి సరకులను మేము ప్రస్తుతము తయారు చేయబడుచున్నాము. తగులిత అనుభవము లేకుండున మా కార్యము అంతటి సేయ్యతో పని చేయబడుచున్నది. కావున జపానుసరకులకు నూటికి 20 చొన తగ్గుకరణకు మానుకులను అమర్చునలెయున్నది. తగ్గిమాల యాధికారు లెంక క్రిసావర్ధములు గలవారైనను 50 సంవత్సరముల అనుభవము గలిగినవారితో పాక్షికముకలిగియుండు పోటీచేయబడు. కార్యముల సేయ్యలగుటకు అనుభవము సరిపాదించుకొనుటకు కొంతకాలము పట్టును. ప్రాంధ్రదేశమునందు రక్షణ మవసరము. ఇట్లు కదిసంవత్సరములు జరిగి విదేశీయులతో పోటీచేయగలవనియు వారు తయారు చేయువిధమున క్షేత్రము గుసరకులను తగ్గుకరణలకే తయారు చేయగలవనియు మాకు నమ్మకమున్నది. పింగాణి పరిశ్రమకు కావలిన ఉక్కురేట్లపై అధికమును విధించుట విధింపబడి, విశేషములనుండి వచ్చు పింగాణిసరకులపై స్వల్పముగ దిగుతుంది ఛార్జీ విధింపబడిన ప్రారంభదేశమునందు భారత దేశపింగాణిపరిశ్రమ సంపూర్ణముగ క్షీణింపవచ్చు. తాతా కంపెనీవారివద్ద ఉక్కురేట్లను కొనుగోవున సమాధానముచెప్పవచ్చును. కాని పింగాణిపరిశ్రమకు కావలిన సన్ననికన్నటి రేట్లను తాతాకంపెనీవారు ప్రస్తుతము తయారుచేయ బాలరు. కావున విశేషములనుండి ఉక్కురేట్లను కెప్పించుకొనకలెప్పుడు. ఈపరిస్థితులను గమనించక దిగుతుంది గుర్తుకొనలేదు దిగుతుంది మంకమును మోచించిన పింగాణి పరిశ్రమకు నష్టము కలుగును. ఇందులకు పరికరక్షణము కొంత యుండవలెను. లేకున్న విదేశీయులతో పోటీచేయుట అసాధ్యము. భారతదేశపు పరిశ్రమలకు ప్రభుత్వమువారు సహాయము చేయవలయునని పాఠము కొరుచున్నాం. రక్షణవిధానము అవరణముండుంచునది పింగాణిపరిశ్రమను సానభూతితో ఆలోచించవలయునని కొరుచున్నాము. (అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ ను సర్వము)

స్థానిక వార్తలు

ఆగమనము:— కొల్లంగోడురాజుగారు నేటిముదమున మదరాసుకు విశ్వసిరి.

శ్రీయుత ప్రకాశంగారు:—శ్రీయుత ప్రకాశంగారు నేడు ఉదయమున చెన్నపురికి వచ్చిరి.

కొత్తూరు సావిత్రి మూలము:— శ్రీయుత వారిం 81 వ తేదీన ఎన్నికల సందర్భమున బార్లిమెంటును కొత్తూరు అంగడియంతా మూలమున. అంగడియని భక్తుల అధికారసర్వమునందు ప్రధానము సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారి కానకభా అధ్యక్షతకు సహాయముటకు దుకాణములందరును వనిచేయుదురు.

ట్రెప్పి కేసు సంగీతసభ:—గోక్షేపాలు పాటకచ్చేరి:— ఈనెల 28 వ తేదీన గోక్షేపాలు పాటకచ్చేరి జయశ్రీ. శ్రీపు (81 వ తేదీ) సాయంత్రము బార్లిమెంటు ఆర్యియనునీధిని గోక్షేపాలు పాటకచ్చేరి జయశ్రీ. రామభాగవతగారు (హిలపూలు) గాత్రపాట. పీఠ కీర్తికలుగు అనంతరాధుగారి తారుగారి కిష్కలగు, వారాణసిస్వామిఅయ్యగారు (కిరుట్కలవరు) షీటలు, వీరై కాజుయ్యగారు (హంగుడి) మృదంగం, మండర: అయ్యగారు (ఉమయవరం) ఘటం, సభ్యులు యదిగారు పువవడికి టిక్కెట్లను చూపకలెక.

ధాన్యము, బియ్యము, పంచదార, వర్తక సంఘము:—వై సంఘసభ్యుల సమావేశము సభామందిరమునందు 28 వ తేదీన జరిగిరి. హాజరుగారు కంపెనీని హాజీ మహమ్మదు పీఠమహమ్మదుగారు సభాధ్యక్షులుగా నుండిరి.

అబ్దులహక్ యూనస్ గారు సభకు గౌరవ కార్యదర్శులుగా నెన్నుకొనబడిరి. మధురవాసగారు రాష్ట్రపతిగా కంపెనీ సహాయ కార్యదర్శిగా నెన్నుకొనబడిరి. అబ్దుల కరీముగారు మహమ్మదుగా నెన్నుకొనబడిరిగా నెన్నుకొనబడిరి.

ఎస్కూరు పోలీసుకోర్టు

పి. రామారావు లక్ష్మణరావు అనుయువకుల సోదరులు ప్రజలను మోసముచేసిరి ఎస్కూరుపోలీసుకోర్టులో కేసుకుబడిరి. వారిలో కెద్దవాడు పంచనీ సుదేశ్ లాకుకంపెనీవారి మేనేజింగు డైరెక్టరుని పేరుపెట్టుకొని ఏకైకముగా కలికలలో ప్రవేశించెను. దళభాన్తు పెట్టినవారి కద్దడిపాడటపుచుక్కని ఆముక్తమునుండియేవారికి వేరేనయియుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. కాని అత్యవసరము సానుకూలముగా సాగుటలేదు. పిరిమాము సందుబడి ముక్కున య 965 నష్టపోయిరి. పోలీసువారు అసోదరులను బట్టుకొనిరి. నిన్నటికినీడు శాశ్వతముగ వారలకు చిరి నెలలు విడిచి విధించెను.

ఉరిశిక్ష తప్పట:—అసంతృప్తుల జ్ఞా నెవచ్చుజ్ఞప్తిచే నాశ్వ సేరమున ఉరిశిక్ష పొందిన ముఖా చిరులగొల్లప్పయ నునకు అప్పించేసికొనగా, ఆకేసును నిన్నటికినీడు మో కొన్నందు, శాశ్వ ఆజ్ఞన, వ్యాధిగతుగల్గు తిచ్చుచెప్పిరి.

ప్రాసీక్యూషన్ ముగియవారు చూపిన సందర్భము లీదిగ ముగియడెను. గత మేనెల 1 వ తేదీనాడు నిందితుల నిర్ధారా పూర్వాస్తవ్యముగ నుండి చనిపోయిన శంకరకవిప్పతోగూడ నొక అదియందు ప్రవేశించెను. కదిర పు చీరలర్రుకుడు. అకవిర్దకుండిన చీరలన పనా రించు ను డ్దేశముతో నుడ ర్దకు కేసున నా తనిని చంపుట యయ్యెను. చనిపోయిన కదిరపు భార్యయూ, బిమరుడును నివోగిన్ని దుక్కములను న్నుంచుకొని ఆతడు పోయినదాని పోగా కేసును పదియుండినోటికి మరుసటి యుత్తము చేరి. వారు తిరుతిరుపుయేయి కేసును అనవాలు పట్టులిగి, కేసును ఎంతకలమిప్పకల నుండెను. ముఖముయొక్కయు, మెడ యొక్కయు నూలులు, ఎముకలు మూత్రము కప్పింపలేదు. నిందితుడు చంపినట్లు సందర్భము రుజువుయ్యెనని బ్యారియరు, నెనున్ను జడ్జియును తలచినందున ఆతనికి జడ్జి ఉరిశిక్ష విధించెను. అట్లుండెను పెట్టినవరు (నిందితుడు) కక్షయున బాంపురు వి. ఎల్. ఎతిరాజుగారు వాదించిరి. కేసును కదిరపుదేనా మేయని తెలిసికొనటకు తగిన యాధారము లేక తేకుండెను. ముఖముయొక్క సరమును ఎముకలు తేకుండెను.

గానుములు మనుష్యునిచే చేయబడినవిగ కన్పింపలేదు. అదెంతో సందర్భమునందీర జంతువులు గావించియుండవచ్చును. కనక ఇట్టి సందర్భములలో ప్రత్యక్షసాక్ష్యము పూర్తి మను సమాధానము గాని లేనప్పుడు ఆతనిని శిక్షించుట శాస్త్రయముగాకుండెను.

ప్రభుత్వముపక్షమున కల్లెవ ప్రాసీక్యూటరు వాదించెను. సాక్ష్యము సరిగా లేనందున శాస్త్రయముద్వారా పెట్టినవరు పక్షపువాడము నంగీకరించి క్రింకోర్టు కేసును రద్దుచేసిరి.

సర్ శంకరనాయుడుగారి కేసు

సాక్షులవిచారణ రిమాన్డముగా జరిగవలయు సర్ శంకరనాయుడుగారివై సర్. ఓబ్బాడుగారు తెచ్చినకేసులో సాక్షుల విచారణ జరుగునపుడు ప్రతికాపతి నిధులను యితరులకునూడ రాసీయరు, (ఆ. వె.)

గుంటూరులో ఎన్నికల ప్రచారము

శ్రీయుత నడింపల్లి నరసింహారావుగారు

“ఎతిరాజులు వాయుడుగారు కానకభల ఎన్నికలకు నిలిచినందున ఆయనకు వోట్లు యియ్యకలెనని నేను ఓటర్లను ప్రోత్సహింపచుచున్నానని మీ విలేఖరి (వాసివార్త) నిన్నును మీకలిగి ప్రవేశింపబడెను. ఈ గార్త శుక్రవారము. నేను సహాయము చేయుటలేదు. సరిగదా ఆయనకు ఓట్ల నిశ్చయముగా అని నన్ను సలహా అడిగిన వారికిందలిని నూడ ఓట్ల నిశ్చయ కలనయే నేనుసలహానిచ్చుచున్నాను” అని నరసింహారావు గారు నేడుమాట తిరివార్త ను పి.

మద్యపాననిరసనము

కల్లు యిబారాదారుని బహిష్కరించుట నెలంజిల్లా రాసీయారు తాలూకా అల్లవాయి కట్టి గ్రామమునందు కల్లుకు కాణము యిబారాదారుని గ్రామములు బహిష్కరించిరి. వాని దుకాణమున నెవ్వరును కల్లుగొని ప్రాగుట లేదు గాన పోలీసువారి సహాయముగా పంపకలెనని ఆ దుకాణదారుడు జిల్లా కలెక్టరుకు పిటిషను పెట్టెను.

ఆంగ్లేయుని ముట్టడి

రంగూను, ఆక్టో 29:—ఆంగ్లేయు నొకని యూగాను లో ముట్టడించిన రంగూను గెజిటులో ప్రచురించిన బామని లేఖరి నివేదికము సందర్భమున, ఆయన జులైలో కల్లు కొని బకి ఆగ్నులో తప్పియకొని పోయిన దాని వేదవర్తి కావలెను. ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. పట్టుకొట్టుక తప్పియకొని పోయియుండు రాయులరు దెల్పెను. అట్టిది సరల జరిగినట్లు తెలియలేదు.

ఇంగ్లీషు టచ్చ

బొబాయి, ఆక్టో 29:—ఇంగ్లీషు మయిలుస్ట్రీయరు క యజరహింసు 18 వ తేదీ లండను టచ్చులతో 28 వ తేదీన 11 గంటలకు ఏడెనుకొనిగెను. బొబాయిలో ఆదిత సమయ 26 తేదీ కు కవారముకుడియం 6 గంటలకు దిగును.

25 వ తేదీ లండను టచ్చు దెచ్చుచున్న యన్. యన్ చెనా, ఓడ మార్ష లులో 27 వతేదీ బయలుదేరెను. (ఆ. వె.)

పంజాబు, నవంబ్ర 1:—పంజాబ్ పియ్యూటెంట్ గానుక ప్రముఖులలో నొకరు సనాబు సర్ ఫాచీ అలీఖాన్ కట్టిబట్టి గారు చనిపోయిరి.

యన్. డి. డి. డాడ్ గారు వి. సి. జె. డిల్లీ మున్సిసిపాలిటీ కౌన్సిలర్ ఉద్యోగమును స్వీకరించిరి.

భూపేంకనాథబాగుగారు నవంబరు 1 వ తేదీన లకల్లాలో బయలుదేరి ఢిల్లీకి వెళ్లి కల్లెకు స్వగతు కనుమరలో తేరెను.

బర్మా, నవంబరు 30 వ తేదీ మొయిగో బయలుదేరి 31 వ తేదీ రంగూను క్షేమము.

చెన్న పురి నగరనిర్మాణము

సంఘమువారి తీర్మానము

మొదటను పోర్టు విస్తీర్ణమున దక్షిణముగా నున్న స్పిగింగుహవన రోడ్డునుండి హనుమంతది పంత్వరకుగల యిసుక స్థలమును నూడకేర్చి వైశాల్యాభివృద్ధి గావించుటకు పోర్టును బాగు చేయించిరి. ఆస్థానమునందు నగరనిర్మాణ యోగ్యములు జేయు కనకాక్షిని గూడగలదు ఆ యిసుక స్థలము 200 అకరములు గలదిగా నుండును. నగరనిర్మాణ యోగ్యముల ద్రైరక్తుల ఆర్. దాసుగారు, ఆస్థానమునందు నగరాభివృద్ధిజేయుటకు ఒక విధానము నేర్పించి ప్రభుత్వమునకు వాఖ్యించినది ఆయిసుక స్థలమునకు సంబంధించిన వివరములు చాలగలవని ఆయన ప్రభుత్వమునకు చెప్పెను. (1) పోర్టు విస్తీర్ణమును కలిగి యకరములకు అధికము జేయుటకు, పోర్టు (ట్రస్టువారు; (2) కట్టము హాను, కిగిన్సి ఆఫీసు మొదలగువి నిర్మించుటకు స్థలము నేర్పించుటకు; (3) విశాలవిషయములకు గావలసిన స్థలము, (4) పోర్టువద్దనే ప్రభుత్వకార్యాలయము లన్నియు నిర్మించవలెనను ప్రభుత్వోద్దేశము, (5) సాగు ఇడియను రైల్వేవారి అభివృద్ధి నూడక, ఎన్నోసార్లు వైశాల్యమును పునర్నిర్మాణము గావించుట.

మరియు ఆయన యిట్లు చెప్పెను:—3 దిశలకు ఆస్థలము పోర్టు విస్తీర్ణాభివృద్ధికివచ్చు నగరవైశాల్యాభివృద్ధికి అవసరము గానుండెను. కాని యెల్ల కాలమునాధికముగా నుండనేరదు అంతటి. కాలపులను కేటము యెడారిలె నిరుదయోగముగా నుంచి జాగ్రత్తను ప్రజలకు సమద్రవీణము నుండునొకప్పుడు లేకుండ జేయుటకు పోవలెనుగాను. ప్రజల సౌఖ్యములకును నగరముయొక్క సౌందర్యాభివృద్ధికిని వీలగునట్టి ఒక విధానము నేర్పించి అప్పులనుండున్న ప్రాంత రోడ్డుజేసి, చెట్లనువాటిని, ముద్రాతి రహదారులు నిడువుగా తీసివేసికొని మెలాపురములను కలపు నట్టి బ్రాముమార్గము నేర్పించి, ఆస్థలములను యోగ్యముచేసినచో చాలసమయానుభావమునుండును. ఇప్పుడు కొన్ని మందిరములను నూడ నిర్మించుటకు వీలగునగలెను ఎన్నోసార్లు స్థలము చాలక్రిక్కిరిసిగానుండుటచే, యీ యిసుకకాగాను యెడారిలెనందు. ఒకంటె, వివోదమునకు, పరిశుభ్రముగా గాలిననుభవించుటకు ఆ కయోగ్యమునట్లు జేయవలెను. కాన, ఆస్థలమునందు మందిరములనుగూడ నిర్మించవలెను.

పద్ధతి

ద్రైరక్తుగారు నూదించిన పద్ధతి ఈ విధముగా నున్నది. ప్రభుత్వమువారు చేపాతుకవలెనను విధిది, పోర్టుకెదురుగా యిసుకస్థలమునందు నిర్మించుటకు నూతన కచేరీల శాకమింపవలెను. పోర్టునకును మిలిచి తీసివేయబడినచో, ఆస్థలములను కచేరీలు జేయుటకున్న ప్రభుత్వోద్దేశ్యముల బలముగా విప్పించిన లాభకరముగా నుండును. ఈపద్ధతి ప్రస్తుతము నచ్చుచోయినను అచరణలో నుంచినచో, యూనివర్సిటీ స్థలస్థలము మొదలగు సమస్యలు నులభిముగా పరిష్కరింపబడును.

యూనివర్సిటీ స్థలము

చేపాతునందు యూనివర్సిటీ అభివృద్ధియై యెదురుగా నున్న యిసుక స్థలమునందు వీలగునంత విస్తీర్ణము ప్రత్యేకించుట అవసరము. పోర్టు దక్షిణమునుండి (వెనెడన్సి కాలేజీ దక్షిణమువరకు గల స్థలము, అనగా పూర్వమునదికి ఉత్తరమున 50 ఎకరములు దక్షిణమున 80 ఎకరముల స్థానము, యిందులకు ప్రత్యేకించబడును. క్రిస్టియను కాలేజీ, నచ్చపుకాలేజీ, రే. వైంటెబోనపుకాలేజీలు యాస్థలము నుకయోగించుకొనవచ్చును నగరమునందు మంచినీరు, వాణిజ్యస్థలములపద్ధతు యీకాలేజీలుగలది భావ్యముగాను.

బ్రాములఅభివృద్ధి

ఇసుకస్థలము పొదునునటు బ్రాముమార్గము జేయవలెనను అట్లుజేసిన కాలేజీలను యూనివర్సిటీలను రాకపోకలు గల భవనము, వైదాపేట, మాంబలములగునా బ్రాము మార్గము చేసినచో అచ్చట విశాలములములనుండి యూనివర్సిటీ వచ్చుట సులభముగా నుండును. నూతనబ్రాముమార్గము (మెరికా మారుగాగారి) జరుగానుండి తీసివేసికొని బ్రాముమార్గమునకు సరియైన అచ్చట కంపు తిరుగవలెను. మరియు నూతనమార్గము ఒకప్పుడు కాలువ గట్టు మీదుగా మెలాపురం, లటసుండి వైదాపేట మాం

బాళ్లములను చేరవలెను. ఇట్టి నూతనమార్గము నడరాను దక్షిణ భాగమునుండి ఉత్తరభాగమున నున్న హోల్స్, కాలేజీలు, పోర్టు కార్మికులరోడ్డున గల కార్యాలయములు, చీపాతునందున్న యూనివర్సిటీ మున్నగు స్థలములకు త్వరలో వచ్చుటకు సహజముగా నుండును. ప్రస్తుతము మెలాపురమునకు హోల్స్, కాలేజీలకు నడరాను బ్రాములపాద కాలువకు తరువోక్కిటి రోడ్డును తప్పిపోవును.

ఆర్థిక విషయము

ఆర్థిక విషయమును బట్టి చూచినచో ఇందులకున కాబడి జేడనుమాట నిశ్చయము. ఉపయోగించుటకు స్థలములకు పుచ్చుకొను భూములమునకు ను ఆగాయము. అది బహుస్వల్పము. ప్రభుత్వ కార్యాలయములు, యూనివర్సిటీ, కాలేజీలు జరుపు పనియందు లాభమునట్టియే యీ పద్ధతయొక్క ఖరత నిశ్చయింపబడును. ఇటువంటి కద్దతులను అచరణకుదెచ్చు నపుడు ఆర్థికవిషయమును లాభములను గమనింపవలెను. మదరాసునకు ఇటువంటిస్థలము ప్రకృతిసహజముగా నిర్మించబడి యున్నది. బొంబాయి మొదలగు పెద్దనగరములలో విశేషధన వ్యయముజేసి యిట్టి అనకూలస్థలములను ఏర్పరుచుకొందురు.

సమాధిమునకు చేరువగానుండుట మదరాసునగరమునకు చాల సమయానుభావముగ నున్నది. మరియొకర కద్దతులవల్లవైన నెక్కువసమయానుభావము ఏర్పడగలవన్నచో వాటిని గ్రహించవచ్చును. నగరాలెక్కాగమునకు సమాధిమునకు మధ్యపొచ్చున కాయుకుస్థలము అడ్డుగానున్నది. సమాధిమునకునకు తగ్గుకొలిచి నగరము చానికి చేరువగా పోవునుంకవలెను. చాల పట్టణములు ఇట్లు గావించవలెనుచే క్రమేణ సమాధిమునకు గూమై తను ప్రభావతని పోగొట్టుకొన్నది. కొంతకాలములో మదరాసునకు గూడ యాదునిస్థితిరాగలదు.

ప్రస్తుత మున్నరీతిగా చూచిన, అనేకవిధభవనములు విశాలమార్గము అన్నను, చెన్న నగరము నూతన మూదానిర్మించువారికి పెద్దరాజధానికి ముఖ్యపట్టునువలెగానింపవచ్చు ఈయనుస్థలమునందు ప్రైవేట్ప్రకారము నగరాభివృద్ధి జేసినచో రాజధానిముఖ్యనగరమునకుండవలసిన లేటు గలిగి అతిమనోహరముగా గానింపును.

వై.పేర్సె-బడిన దానుగారిపద్ధతి మదరాసు నగర నిర్మాణ సంఘమువారు కనిపించువాడు కంక్రెట్ కచేరీలో అభ్యుత్తుడు కావ్వగారి సభాధ్యక్షతక్రింద జరిగినభోలో చర్చించబడినది.

పోర్టును అభ్యుత్తుడగు క్రిస్టియను బ్రాముమార్గ లెస్టిగారు ఈ పద్ధతి పోర్టు బ్రామువారికి అనకూలముగా నుండవని చెప్పిరి. (తెలి 14 యేడకు మదరాసు వర్తము అభివృద్ధిజేసి, పోర్టు అవరణ నిధిజేయుటకు ఆనకకరి గలగుచున్నది. ఇట్టి టికి ఎంత అధికస్థలము కావలసియున్నచో ఆయన నిశ్చయించుకొని యుండెనుకాని, యిటువందు యెంత అధికస్థలము కావలసి యుండునో దెలియవని ఆయన చెప్పెను.

మదరాసు సమాధిమునకు ప్రజల నిరోధ, సాకార్యములకై ప్రత్యేకముగా నట్టి యెంచవలెనను వి. తడి కావలం చెట్టిగాను జెప్పిరి. పోర్టు బ్రాము వారు గాని, యితర కంపెనీలుగాని సమాధిమునకు నేమాత్రము స్థలము నాకమించినవర్జనల సాఖ్యమునకు భంగము కలుగును. ఆస్థల మెదరికైన అధికమగుచో సామాన్యజనులు అందుకావలెనుటకు వీలుండదు 20 యేడ్లక్రిందకు కానిమోతునందు అనేక మంది జేదకారము నికరించుచుండిరి. పోర్టుబ్రాము రిఫలము నాకమించినచోడనే వారు తలచుచేతులదిరి. ప్రతి పొరుగును నికరమున పొమ్మలను అనుభవించుటకు ఆకాళముండుట్లు యోగ్యముజేయున్నచో మరల కానిమోతుగిగా జరుగునను నిశ్చయము.

బ్రాము కంపెనీద్రైరక్తు వోమ్మగారు ఇట్లు చెప్పిరి. బ్రాముమార్గముల సభివృద్ధిజేయునపుడు నూతన మార్గము చేయవలసిన స్థలము కొన్ని సంతకరములవలన కంపెనీవారికి నుల్లసింపవలెనని తెల్పిరి. అట్లుజేయున్నచో నికరముల నేర్పరచి లాభము లేకు. మార్గముల సభివృద్ధిజేయునపుడు నిర్మించబడవలసిన పంత్వల కను వ్యయము చాల అధికముగానుండును. నూతననిర్మాణములకు లాభము వచ్చునని నిర్ధారణ దెలిసిన కాని లండనులోనుండి మరుపు జరపకుట అసాధ్యము. బ్రాములకు పోటీగా మోహములములు నడుచుచున్నది. ఇట్టియెడ కంపెనీ వారికి లాభకరముగా నుండదు.

చర్చ జరిగినదప పోర్టు బ్రామువైశాల్యముభివృద్ధి జేయుటకు వేగస్థలము లేదుగాన మానమునదిభుత్తుఇసుకస్థలము పో

నగరాభివృద్ధి

ఆర్. దాసుగారి ఉపన్యాసము

నిన్న సాంఘికము వై. ఎం. సి. ఎ. హాలులో ఆర్. దాసు నగరనిర్మాణకాళి ద్రైరక్తుగారు నగరాభివృద్ధిగూర్చి పఠములను జూపుచు ఉపన్యాసించెను. ఎస్. కె. జ్యోతిబాబాయు అధ్యక్షులుగారు సభాధ్యక్షులుగా నుండిరి.

ఉపన్యాసములు, నగరనిర్మాణపద్ధతి అనగా నోవిధము గు కుడికయి దెల్పిరి. అత్యధి వ్యాసుల నాకుంకవరమున, ఆరోగ్యము సభివృద్ధిజేయును, సాంద్ర్యమును కాపాడును, కలిక్రామిక విషయముల సభివృద్ధిజేయును. పట్టణములలో జనసంఖ్య అభివృద్ధిజేయుటకు ఇదికోర్కెనగును. ఇత్యధి పురాతనమునుండి గల కద్దతిగాని, నూతనముగా చేపాతునదిగాను.

నగరనిర్మాణపద్ధతి చర్చి, ఆదంబరముగా నివసించు ప్రభువుల జీవితము ననుసరించి యుండెను. వారు తమ నివాస భవనములు కోటలవలె కట్టుకొనుటయే కాక, ఉత్సవములకు విశాల మార్గములు, వివోదములకు పూలనామముల నేర్పరుచుచుండిరి. ఈపద్ధతి పూర్వము అభివృద్ధి గాంచుటకు చెందకకారణము సంరక్షణము. చాల నగరములందు చుట్టుపొకారము కందకము లోన విశాలమార్గములు, బయట స్థలములుండును. బయటస్థలము లందు మదరాసులో వలెనుండిరములు నిర్మించుట ఆటంకములుండెను. మరియు ఇండియాలోను యితర ప్రాచ్యదేశములందును, నగరనిర్మాణము నుక విషయముల వాధారపడి యుండెను. దేవాలయములు వాటికి చెరువులు, తోటలు, కథమునకు చుట్టకు మార్గము లేర్పాటు చేయుటతో నగరము నిర్మించబడును. ప్రస్తుతము వారికి అభివృద్ధిజేయుట కోర్కెనే, ప్రజాపరిపాలనలకు ప్రభువులఅధికారము కలిగినది. దేశములందుగల విశేషత్యములే కట్టుములకు పరస్పరైరము కలిగి గంభీరముటకు ప్రాకారము లపాకత్యమైవి. ఇతర విషయములచే మర విశ్వాధములు ఆచారము లనుగంటినది. కాన యివన్నీయు పూర్వమువలె నగరనిర్మాణములకు సహాయములు కావనవు.

కాని ఆధునిక నగరనిర్మాణపద్ధతియు ప్రభువుల స్వలాభాచేత, కృత్యులవారినుండి కప్పించుకొను ముద్దేశములైన ఆధారపడలేదు. పురజుల యానన్యందిసాఖ్యము, వివోదము కాత్రు సత్కృతము గు పురాభివృద్ధి మొదలగు వాటివై వాధారపడియున్నది. ప్రభుత్వము కంపెనీ వ్యక్తులకు కచ్చము కలిగి చుట్టు గచ్చటిను ఆచరణమునుంచినచో సంఘమునంతటికి లాభకరముగ నుండుటకు సాధనములేను. వ్యక్తిశ్రేణుమును సంఘ శ్రేణుమును ఒకదానితోనొకటి యేకీభవించవలెను. చెందును యేకకాలమున గుడుగుట అసాధ్యము

వివర ఉపన్యాసములు, పూర్వము భారతదేశమున ఆచరణమునుండిన నగరనిర్మాణ పద్ధతులయందలి వైపులమున గూర్చిజెప్పి, మదర, తంజావూరు, కంచీరము మొదలగునవి ప్రకంచుంతటను కాత్రియనగరనిర్మాణమునందు అదర్శములుగా నున్నవని జెప్పిరి.

ఉపన్యాసాంతమున ఆయన, నగరనిర్మాణ పద్ధతి నేర్పరుచుట చాలచీకాకు పనిజనియు, అజీయియుండును వ్యక్తిలే కాభిప్రాయములు గలగుచుండుననియు, ప్రతంచజ్ఞానము వాగుగా నుండవలెననియు, జెప్పిరి.

అభ్యుత్తులు ఉపన్యాసముల :భింపించుచు, మదరాసు ప్రాంతములను గూర్చి మరియొక ఉపన్యాసమును ఒకంగవలెనని గోరిరి

అభ్యుత్తులకు వందము లంపించుటతో సభముగిసినది.

బాబరు అకాలీ నాయకుని అరెస్టు

బాంబు ప్రేలి గాయములు లెగిలినవారు

భగ్వాసింగును ఆరెస్టు చేసినపుడు బాంబుప్రేలి గాయములు లెగిలిన వార్లనుగారి కాలుకత్త్రము చేసిరి. ఆయనస్థియై కను ఆదోళనమును కలిగించుచునే యున్నది. జరికనుగానికి ఆరోగ్యము కలుగుచున్నది. (ఆ. ప్రె)

రైలుమునకు విడిచిపెట్టి దానుగారు నూదించిన పద్ధతి యాలోచించుటకు వేరొక వాయిదా నేర్పరుచుటకు అసభవారు నిశ్చయించిరి. ఆపద్ధతియందు జేయవలసిన మార్పులు చేసినపద లిగిలూర్తిగా విచారించబడును. మరియు ప్రజలు సమాధిమునకు పోయిననోదముల నానందించుటకు భంగముకలిగించుపద్ధతి ననుసరించి పోర్టువైశాల్యము :భివృద్ధిజేయుటకు వీలులేదని గూడ నిశ్చయింపబడినది.

గురుద్వారా సంఘసభ్యుల అరెస్టు

డాక్టరు కిచలూగారి ప్రకటనము

ఈ నెల 23 వ తేదీని సోనమల్ కాంగ్రెసు నాయకులలో కొందరు సహచరమై ఆకాలి నాయకుల వందని అరెస్టు చేయుట వలన కలిగిన ఫీదీని గూర్చి ఆలోచించితి. పండితులమోహన మాలవ్యా, పండితుల లాల్ నెహ్రూ, లాలబజపతిరావు, మాలానాఅబ్దుల్ లాల్ అజదు, శ్రీమతిసోనీదేవి, డాక్టరు అన్నారీ, డాక్టరుకిచలూ గార్లు సీక్రెటరీలు కేసుల విచారణలో సహాయము చేయుటకును ఆకాలి సంఘము వారు కొందరు ఇతర సహచర కార్యముల నన్నిటిని నెరవేర్చుటకు సిద్ధముగా నున్నామని వారికి తెలుపుటకు నిశ్చయించితి. కేసుల విచారణలో సహాయము చేయుటకు గూర్చి ఆ. భా. కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ ఒకసారి ముఖ్య రూఢిగా తెలిపెదమని డాక్టరు అన్నారీ డాక్టరు కిచలూగార్లు నుడిచిరి. దీనిం బరు నెల 10 వ తేదీని ఆమృత సరు లాల్ బాబి భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభను జయపరచెననియు అతడు ఆయా రాష్ట్రములలోని కాంగ్రెసు ప్రభువులకు కొందరినూడ ఆసభకు ఆహ్వానింపఁజేసెననియు పంజాబురాష్ట్రీని కాంగ్రెసుసంఘమువారు ఆ. భా. కాంగ్రెసు ముఖ్యభూతుల కొరవలెననియు ఈలోగా ఆకాలి నాయకుల కేసులనుగూర్చి పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు చేయదగిన సహాయము చేయవలెననియు నిశ్చయింపబడెనని డాక్టరు కిచలూగారు 23 వ తేదీని సోనమండ్రి తంతివార్త నుడిచి (ఆ. (నె))

పంజాబు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షత పండిత సంతానంగారు రాజీనామా నిచ్చిరి

పంజాబు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షత పదవికి పండిత కే. సంతానంగారు రాజీనామా నిచ్చిరి. లాల బజపతి రాయగారిని తాత్కాలికముగ అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనిరి. రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభ త్వరలో జరుగును. అతడు అధ్యక్షతనియోజనము జరుగును. (ఆ. (నె))

నాగపూరులో మతకలహములు

హిందువుల అరెస్టులు
నాగపూరులో మసీదుల హిందువులు దాడులువాయిం చునూడెని మేజిస్ట్రేటు ఉత్తరువుచేసిన 80 వ తేదీని మరల కొందరు హిందువులు ఆస్థానంఘమును గావించిరి. అందుని అరెస్టు చేసిరి. హిందువులకు మహమ్మ దీయులకు ఆరోగ్యము లధికముగనన్నది. రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు భిలాభకు సంఘములవారు కలసి ఆలోచించి చేసిన నూచనలకు మహమ్మదీయు లంగీకరింపలేదు. (ఆ. (నె))

ధిల్లీస్వ రాజ్యసంఘము బాబూ వ్యారే లాలుగారు

19 వ తేదీని ధిల్లీలో స్వ రాజ్య పక్షము వారి బహిరంగ సభ జరిగినది. బాబూ వ్యారే లాలుగారు స్వరాజ్యపక్షమువారి తరపు భారత కాన సభకు అధ్యక్షిగా నిలిచిరి. అని ఆ సభలో ఆసభాగారు నుడిచిరి. తాను స్వరాజ్య పక్షమువారి నియమములకు ఒడ్డున నిల్చునని ప్యారేలాలు గారునూడ సాసభలో నుడిచిరి. (ఆ. (నె))

జిజయతులు ఆరబుదినము

నవంబరు 16-వ తేదీ
నవంబరు నెల 16 వ తేదీని జిజయతులు ఆరబు దినోత్సవము చేయఁబడితి మహమ్మదీయులందఱును ఒకరినొకరిని ఆ. భా. భిలాభ సంఘమువారు నిర్బయించి గాన ఆనాడు మహమ్మదీయులందఱు నూడ నా ఉత్సవమును జయపరచెను. పుణ్యక్షేత్రముల మఠాధీశులకు తొలగించుటకు మహమ్మదీయులు మహమ్మదు సాహీబ్ దీన్ బూనిరనుట కి ఉత్సవము జయపరచుగా జరుగుటయే నిశ్చయము కావలదు మాలానా అబ్దుల్ లాల్ అజదు, డాక్టరు అన్నారీ, డాక్టరు కిచలూగార్లు ప్రకటించిరి. (ఆ. (నె))

మాలానా షాంకతాలీగారు

అహమదాబాదులో తెలిసినవిషయములు

ఒక కథిరావితేఖరి. అహమదాబాదులో షాంకతాలీ గారిని సందర్శించగా వారిటుల నుడిచిరి. నేను ఉడుతాభ క్షిలో భరతకుత నారాధించుచుండుంటి అప్పుడనకు తేజ సేవకునను అప్పుడనకు తేజ సేవకునను అనుబాదు లభించెను. నా అనుబాదు అంగదేశ్వరున కేగివుడు మేము బెటూలు చెర సాలనుండి వెలువడిన పిచ్చుట భగవంతుడు నాకొక ఆజ్ఞాని గూడ ప్రసాదించెను. నా ఆజ్ఞానముతో నేను వేరుగా తెలుపుచు లేను. నా ఆజ్ఞానము నా నాయకుడును గాంధీమహాత్ము డొక మహా నాయకుడగు మాలా నా మహమ్మదాలీ యొక వింకను నన్ను పొందియుండ నేను వారి నడుమ నిలువకొని యుంటిని. నీ సుకలించి అణు మాత్రము తేజ సేవ కే దీక్షియాల నన్నెంతయో కొనియాడసాగిరి. హిందువులు, మహమ్మదీయులు, పార్సీలు, క్రైస్తవులు, సిక్కులు, ముస్లిం వారందఱు నూడ నాపై ప్రేమాభ్యుదయము వర్షించిరి. నా భారత సోదరీయ లులు మాపిన ఆత్మగ్రామాను నేను నా జీవిత కాలమున మరునాడు. దానిని స్మరించుచుండుటవలననే నిరంతరము సౌఖ్యోల్లాసములను గలిగియుండ గలుగుచున్నాను. వారి ఆహ్వానముతోను పరమేశ్వరుని ప్రార్థనలను ఎరవాడ చెరసాలయందున్న నా నాయకునకు నేను చేసినవని మాపరచిన భాగ్యత నాపై నుండుటవలనన సోదరీయ గు తేజ దీప్యత చేయగలిగెనత మాత్రము పనినై నేను చేయగలుగవచ్చునని ఆశించుచున్నాను. ఇక నా సేవలకు గడచిపోయినది. చేయవలసినవి అర్చియగా నున్నది. దైవాను గ్రహమున్నవో నావిధి నేను నిర్వర్తింప గలుగుదును.

కారాగృహసంభవము

నేను చెరసాలలో చెప్పినవని చేయలేదను నిందను గాదు. నేను పనిచేయుటకు నిరాశించలేదు నవంబరు నెల మొదటి తేదీ నుండి మార్చి నెల భువనమునూడ నేను పనిచేసితి. పిచ్చుటవారు పరీక్షచేయ ప్రారంభించిరి. నా క్లా యవారు తీసివేసి లంగ్ టినినూడ వదులుచేసి దేనినూడ నెక్కడను దాచలేనని మాత్రుటకు ప్రతిబేదియు దుడుకవలెను. నే నీవీచరిక్ష కంగీకరింపక పనిచేయవలె తెలిసితిని. పనిచేయనివారి కొందలతో కొత్తకల. ఆకొరదాబెట్టులను తినుట ఉద్దేశించియే నే నట్లుచేసితిని గాని వారలతో నన్ను కొందలతో కొట్టలేరి. ఈ విషయమున నేను నా నాయకునిపట్లగా మాలానా నాజరు మోహనీగారిపట్ల నే నానుభూతిని మాత్రమున్నానని మాతాలీగారు నుడిచిరి 28 వ తేదీ ఉదయమున వారువరును అహమదాబాదునుండి అక్కరుకు బయలుదేరి వెళ్లిరి. (బొంబే క్రాంతి:లు)

సోనిపేటలో మతకలహములు

ధిల్లీ సమీపమున సోనిపేట అను పట్టణమున హిందువులకు మహమ్మదీయులకును విరోధములుగా నుండుటచే రామలీల ఉత్సవమును జయపరచి లోకపోయినది. ఆ పట్టణమునందలి హిందువులు కొరగా క్రధానందస్వామి ఆచారీ కేగి బహిరంగ సభలో నుభవ్యునిం చెను. రెండు మతములవారును మైత్రికలిగియుండవలెనని స్వామి బోధించెను. హిందుసంఘములకుల ఎవ్వరికిని అపకారము కలుగదని స్వామి నుడిచెను. (ఆ. (నె))

బాబుడు మ్యునిసిపాలిటీ ప్రధానోద్యోగుల రాజీనామా

బాబుడు మ్యునిసిపాలిటీ వారు మాలానా మహమ్మదాలీగారికి సన్మానపత్రము వ్రాసగుటకు తీర్మానింపగా, జిల్లా కలెక్టరు ఆతిర్మానమును కద్దుపరచెను. అందువలన అధ్యక్షుడును ఉపాధ్యక్షుడును వెనుకటి అధ్యక్షుడును నూడ రాజీనామా ఇచ్చిరి

మోర్ బార్ని లాయిదుగారు.

మోర్ని, ఆక్టోబరు 29-న 57 బార్నిలాయిదుగారును కల్కి యు నేదీచుటకువచ్చిరి. కుధ్యాన్నము మోర్ని భావూరుసాహె గారికిని, గవ్వరుగారికిని ఆన్వీత్యమును రాకపోకలు జరిగెను. గవ్వరుగారు లాయిదుగేటు కేంబుస్థాపకము గావించిరి సాంకృతికము రాజోచితమును విందు గావించుటచే, పిదప క్రభు దంతకులు ప్రంగప్రభు బయలుదేరి వెళ్లిరి. (ఆ. (నె))

వింతలు - విశేషములు

ఏనుగవనిబట్టుట
ఒక మనుష్యుడు 1000 గజకుల దూరమున నుండగానే వానననుబట్టి గుర్తింపగలక క్షి ఏనుగలకు కలదు.

* * * * *
నాలుక వ్యాధి వ్యాధిలో కురుగును
నాలుక కేదెం వ్యాధి కలిగి చో కల్గిన అంశముల వ్యాధికంటె కడుశీఘ్రముగా మరుగును.

* * * * *
హెయిరు స్ప్రింగులకు హెయ్యు నెల
ఒకటన్న ఉమ్మలో హెయరు స్ప్రింగులను చేసి విక యించినవో 1,616,458 పానాలు వచ్చును. ఒకటన్న తూము గలబంగారమునకు నూడ నంత సామ్యురారు.

* * * * *
గొప్ప హయజమాని
అందఱు: కాట్ కాట్లు వారికి వేలకొలది యిండ్లు 7 ల వు. వారియిండ్లలో 117000 మంది క పురమున్నారు. వారివలన సామకు 760000 పానాలు యిండ్లారారు. ఆహాయము గచ్చుచున్నది.

* * * * *
పోపుగారు, శ్రీమంతు
శ్రీమంతు పోపుగారి మామగారివలన మొద ముగియు నీలరు డియ గూడ కమ్ముకట్లు గానును తొడుగుకొనవలెను. వెడ్లి ఉంగరములు (వధూవపు ఉంగరములు కప్ప లిక్కిన పొంగరములకు చేతిమేజ్లోన తొడుగుకొనరాదు.

మిక్కిలి గొప్ప తెలస్కాపు

ఈమూడర్చి యింకను కక్షిణ కాలిఫోర్నియాలో మాటు విల్సనులో నున్నది. ఒకనక్షత్రమును దానితో చూచిన విడిగా చూచిన ఆకృతి కంటె 250000 రెట్లు అధికముగా నది కనపడును. 240000 మైళ్ల దూరమునందున్న చంద్రుని దానితో చూచినవో వెయ్యిమైళ్లలోపు దూరమున నున్నట్లు కనబడును

హిందీ - తెలుగు

వాలకిక్ష 0-6-0
మొదటి వాచకం 0-6-0
హిందీ ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ 0-0-0.
తెనుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుట నిలయున నులభతైలిని ప్రాయబడినవి.
తపాల ఖర్చు ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రపత్రిక కార్యాలయము,
7, లెంబుకెట్టిపేధి, మద్రాసు.

దంతశూల హరి

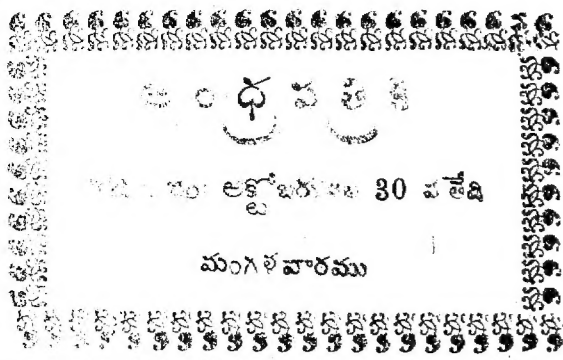
వెల సీసా 1-కి 0-8-0. వి. పి. సహా 0-12-0
దంతశూలకు వైద్యము, రగపట్టు, పుష్టిపన్నులు, కులిక కదిలిన దంతములు మొదలగునవి కారణములు. నొప్పిగల చోట దూదని మందులో తడిపి పెట్టిన నొప్పి వెంటనే పోవును.

దంతమార్గము - పండ్ల పోటు తీపులకు

మంచిపొడుము చక్కని డబ్బీ 1-కి అణాలు 0-2-0
కుప్పుకు తెలము
డబ్బీ 1-కి వెలరు. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0
ఈతెలము పొడలు, బొల్లి, తెలుపు, నలుపు, కుప్పులకు రాయుటకు ఉపయోగించును

జీరర సాయనము

అజీర్ణములను భుజించిన కన్నులు రక్తమునకు సుగా మూవు. అజీర్ణము మిగిలిన రోగములకు కారణము. దీనివలన జీర్ణరోగము లందు రసస్థానము క్రమముగ గలిగి దుర్బల మేర్పడి ఆయువు క్షీణించును. 26 మృతల డబ్బీ వెల రూప 1-4-0.
ఆయుతాంబనం డిపో. మద్రాసు - బొంబాయి.

సహాయనిరాకరణధర్మము

శ్రీశ్రీ కాంగ్రెసు సభా తీర్మానమువలన, దేశమున కెట్టి మేలుగలిగెనో, సహాయ నిరాకరణధర్మ మెంతవరకు కాపాడబడెనో యూహించుట సులభము. కాననసభలను బహిష్కరించవలసిన వారికిని, వారిలోవలకుబోయి భగ్నము జేయవలసిన వారికిని శ్రీశ్రీలో గుడిరెన సమాధానము ఉభయ వక్షములకును లాభము గలిగించకపోక, ఇతరులు చెలరేగుట కవకాశము గలిగించెను. జాత్యైక్యత బలపడుటకు మార్గగ, విచ్ఛిన్నమగుటకు మార్గ ముద్భవించును. ఉత్తర హిందూస్థానమున హిందూ మహమ్మదీయ విభేదములు పొడసూపినటులనై, దక్షిణదేశమునందు కులభేదములు మరల రాజకీయరంగమున ప్రాముఖ్యము వహించుచున్నవి. ఏకాభివారా శాఖవారిపై నభిమానముజూపుచు, దేశభ్యుదయమును గవనింపకున్నాను. ఎన్నికల కొకదారిగానిదొకగాని కనపించుటలేదు. ప్రస్తుత స్థితిగాంచి స్వరాజ్యపక్షము వారుపైతము నిరాశ జెందుచున్నారు. స్వరాజ్య పత్రిక యందు గూర్చి వ్రాయుచు, “మద్రాసు రాజధానిలో ప్రస్తుత పందర్భములలో స్వరాజ్యపక్షమునకు విశేషావకాశము లుండవని మొదిటినుండియు తెలిసిన సంగతే. కాని ఇంతి బొత్తుగా లేకుండురని యనుకొనలేదు. ....లోపల ప్రతిష్టంభించు ప్రతీకమును స్వీకరించువారు మన జిల్లా పండ్లెండుగు రభ్యర్థులలో నొక్కరునులేరు. తటస్థముగ నూరకుండుట యే మన కర్తవ్యము,” అని హెచ్చరించినది. రేపటితో వోట్ల అడ్డాడి తగ్గిపోవును. గాంధీమహాత్ముడు జయలుకుబోయిన దాదిగ, సహాయ నిరాకరణధర్మము కలుచుబడెనుటకు పండియములేదు. ప్రజలబద్ధిష్ట వేరు విషయముల వంకకు మరలింప బడెను. శ్రీశ్రీ సభ జరుగువరకు, కాననసభల ప్రశ్నవిషయమై వాదప్రతివాదములతో కాలము గడిచిపోయెను. ఆపిమ్మట వివాదము లంతరించినను, సహాయ నిరాకరణధర్మము ప్రజ్వలింప లేదు. నిర్మాణ కార్యక్రమము కట్టుదలతో జరుగలేదు. ప్రస్తుత సందర్భములలో ప్రజల తేవిధముగ సంచరించవలసి నో తెలియక కరితపించుచున్నారు. ఎన్నికల పందర్భమున దేశని ప్రమాణముగ ననుసరించుచుండువలయునో ప్రహింపజాలకున్నారు. కాననసభాభ్యర్థులును వారి స్నేహితులును వారి వారి యిచ్చనచ్చియుట బోధించుచున్నారు.

బొంబాయి క్రాంతికులవంటి అసహాయవాద పక్షంలో నిటీవల చెలరేగిన వివాదము గాంచిన, దేశములో గలిగిన గంద్రగోళము విడితమగును. జన్నాగారు సహాయ నిరాకరణోద్యమానింపఁ జేయునుండియు కాంగ్రెసు సంచలనమున చల్లినక వెదొలగియుండిరి. వారి సామర్థ్యమును తెలిపి తేటలను ఎవరును శంకింపరు. సహాయనిరాకరణమార్గమువాకిటిబడిని మాత్రము వారి వైఖరి దెలుపుచున్నది. స్వరాజ్యపక్షమువారు బొంబాయి పురమునకు హుస్సేన్ లాల్ యను మహమ్మదీయ ప్రముఖుని సామ్రాజ్య శాసనసభా

భ్యర్థిగ నియమించిరి. ఇతడు కాంగ్రెసు సభ్యుడు. స్వరాజ్యపక్ష నిబంధనల సంగీకరించెను. జన్నాగారు గూడ యీ సాసమునకే అభ్యర్థిగ ప్రయత్నించుచున్నారు. కాననసభకు పెద్దపేరు గల జన్నాగారిని వంపుటయు, లేక లాల్ బాగి కవకాశ మిచ్చుటయును ప్రశ్న యుదయించెను. స్వరాజ్యపక్షమున శరకబోయినను, కాంగ్రెసులో ప్రవేశింపకున్నను, జన్నాగారిని కాననసభకు వంపవలయు ననియు, అతని ప్రత్యర్థి స్వరాజ్యపక్షము వారయినను తమ ప్రయత్నమును మానుకొనవలయు ననియు, బొంబాయి క్రాంతికులు సత్రిక వాదించ దొడంగెను. ఇందువిషయమై నా పత్రికలో వాదప్రతివాదములు చెలరేగెను. ఇటులనే యితర ప్రదేశములందుగూడ ధర్మపందేరము లుద్భవించుచున్నవి. స్వరాజ్యపక్షపు అభ్యర్థి లేనిచోటుల ఏమి జేయవలయునను సందేహము ప్రబలుచున్నది. తుట్టుతుడకు కులాభిమానము, సంఘాభిమానము వైకి వచ్చి బ్రాహ్మణేతరాభిమానమును గూడ మూలద్రోయుచున్నది. జాత్యైక్యత బలపడవలసిన సీ సమయమున, మరల అంతఃలహములు ప్రబలుట, ఎట్టి దేశహితైకాభిలాషికైనను విపాదము గలిగించక మానదు. రేపటి ఎన్నికలు ఎటుల ముగిసిన సరియే. అందు విషయమై యోచింప నక్కరలేదు. సహాయ నిరాకరణధర్మమును మరల దేశమున వ్యాపింపజేయు టటులను ప్రశ్న, ఎల్లర మన హలను యావహించుట యవసరము. కాననసభలకు బోయి వానిని భగ్నము చేసేడి వారయినను, కాననసభలను బహిష్కరించెడి వారయినను, సహాయనిరాకరణ ధర్మమును రక్షించుట భావ్యము. గాంధీమహాత్ముడు హిందూదేశమునకే గాక ప్రపంచమున కొనిగిన అమూల్యపు సాధనమును విడనాడుచో, ప్రజలకు గలిగెడి నష్ట మింతంత యనుటకు వీలులేదు. సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధికి, వేరొక ధర్మబద్ధమగు సాధనను నిరూపించినవారు గనుపించరు. సహాయనిరాకరణము యొక్క మూల సూత్రమును మరయొకమారు ప్రజలు మననము జేయవలయును.

సహాయనిరాకరణ ధర్మము, మహాత్ముడు నూతనముగ సృజించినదిగాదు. ఇది భారతవర్షమున అనాది సాంప్రదాయ సిద్ధమయినది. భారతీయులు దేశని ప్రధానముగ భావించిరో, అట్టి ముక్తిని సంపాదించుటకు, వారీ మార్గమునే చేపట్టిరి. “సత్సంగత్వే నిస్సంగత్వం, నిస్సంగత్వే నిర్వోహత్వం, నిర్వోహత్వే నిశ్చలతత్వం, నిశ్చలతత్వే జీవన్ముక్తిః” అని ఆదిశంకరు డుపదేశించిన నిస్సంగమార్గమును, ప్రస్తుత సహాయనిరాకరణ మార్గము అనువదించుచున్నది. మోహముచే నావరింపబడిన భారతజాతి, పారతంత్ర్యభ్రమనుండి దిప్పించుకొనవలయు ననిన, నిస్సంగత్వము నవలంబించుట ధర్మము. సంగమువలన ఎట్టిసప్తము లుదయించునో భగవద్గీతయందు శ్రీకృష్ణు డిటుల వివరించెను. “ధ్యాయతోవిషయాన్ పుంసః సజ్జప్తేషుపజాయతే । సంగత్వో జాయతే కామః కామా త్రోధోభిజాయతే । క్రోధాద్భవతి సమ్మోహఃసమ్మోహాత్ స్మృతివిభ్రమః । స్మృతిభ్రంశా ద్బుద్ధి నాశోబుద్ధినాశాత్ప్రణశ్యతి॥” సంగముచేతనే కోర్కె గలుగును. కోర్కె నుండి క్రోధమును, క్రోధమునుండి సమ్మోహమును, సమ్మోహమునుండి స్మృతివిభ్రమమును బుట్టును. స్మృతిసప్తమువలన బుద్ధినాశము గలుగును. బుద్ధినాశమువలన, మరణము గలుగును. స్వరాజ్యానుభవమున కెట్టి యాటంకములు గలవో, స్వరాజ్యానుభవమునకును అట్టి యాటంకములు గలవు. ఆముష్మిక మోక్షార్థి ఎట్టి విఘ్నములనుండి

తప్పించుకొనవలయునో, ఐహికమోక్షార్థియు అట్టి విఘ్నములనుండి తప్పించుకొనవలెను. ఉభయులును చెడుగుతో సాంగత్యమును విడిచిన గాని, మోహమునుండి తప్పించుకొన జాలరు. మోహము దొలగిన పిమ్మట నిశ్చయబుద్ధి గలిగి మనోరథసిద్ధి గలుగును. సహాయనిరాకరణ మార్గావలంబనోద్దేశము, పారతంత్ర్యభ్రమను ప్రజల మనములనుండి తొలగించుటయే. ఇది తొలగనిచో, ఎంత కష్టపడినను ఎన్నియార్థాటముల జేసినను ప్రయోజనము గలుగదు.

విశుద్ధసహాయనిరాకరణవాదులు, కాననసభా బహిష్కారముగూర్చి కట్టుదల జూపుట, కొందరకు చేదస్తమక్రింద దోచెను. కాని, చెడుగుతో సాంగత్యము జేయుటవలన గలిగెడి నష్టములను వారు గుర్తించి యే, వారంతటి కట్టుదల జూపిరి. మరల చెడుగుతో సంబంధమును గలుగ జేసికొనుటవలన మోహ మతశయించి, పారతంత్ర్యభావము బలపడుననియు, స్వరాజ్యసిద్ధి దూరము బోవుననియు, వారు గుర్తించిరి. వారికే గలిగిన భయ మూరకపోలేదు. గతించిన దానికొరకు విచారించక, మహాత్ము డుపదేశించిన సహాయనిరాకరణధర్మమును మరల వ్యాపింపజేయుటకు ఎల్లరు నడుముగట్టుట యావశ్యకము. నిస్సంగత్వమునకు సత్సంగత్వ మెటుల యవసరమో, సహాయనిరాకరణమునకు అంతిస్సహకార మటుల యావశ్యకము. భారతీయులు ఒకరితోనుకరు పోరాడుచు, సహాయ నిరాకరణము నవలంబింతుమనుట, పరిహాసాస్పదము. అంతఃకలహములు దొలగిన గాని సహాయనిరాకరణము ఫలప్రదము గాజాలదు. జాత్యైక్యతను బలపరుచుటకు, నాయకులు సగృహీతల నుపయోగించుటకు తరుణ మాసన్నమయినది. దేశ విముక్తిని మనఃస్ఫూర్తిగ గోరువారెవరును తమలో తాము కలహించరు. పెరవారు జోక్యము కలుగ జేసికొనుట కవకాశ మొసగరు. తమ ఎదుటనున్న సారాంశమేమి? తాము జేయుచున్న పనియేమి? ఈ సంగతులగూర్చి తలపోయు వారెప్పుడును, అంతర్విభేదములను విస్తరింపజేయ బూనుకొనరు. ఏ సంఘమువారాసంఘపు డైమమునకై పాటుబడునపుడు దేశభ్యుదయమునకు భంగము కలిగింపని రీతిని ప్రవర్తించవలెను. అన్య సంఘములవారిని, అన్య మతములవారిని పోదరులవలె ప్రేమింపజాలనివారు స్వరాజ్యార్హత గనుపరుపజాలరు. ఎవరి లాభ డైమములను మాత్రము వారు పాటించుచు ఇతరులకు నష్టము గలుగజేయ యెత్తించువారు దేశ మారకు తీరని ద్రోహము గావించుచున్నారు. ఒక సంఘమువారింకొక సంఘమునకు కష్టము గలిగినపుడు తోడ్పడుచు, అవసరమగునపుడు వారి కొరకు త్యాగముల గావించుటకు సంసిద్ధులైనగాని, భారతజాతి బలమును సంపాదించినపిమ్మట, దానిని సంతకల్పము నేరును అడ్డగించజాలరు.

ప్రస్తుత సమయమున సహాయ నిరాకరణ ధర్మము కొంత మరుగుపడినను, అది మడుగుంటలేదు. అక్కడక్కడ నది తన నిజ తేజమును జూపుచున్నది. సహకార వాదులలో సహకార ప్రయోజనము గూర్చి నిరాశగలిగినది. వారు పైతము, నిరాకరణ పథమే శరణ్యమని సిద్ధాంతమునందంగీకరించుచున్నారు. వేరొక మార్గమును జూపజాలకున్నారు. స్వరాజ్యసిద్ధిగల ఆటంకములు దొలగనంతవరకు సహాయనిరాకరణ మడుగుంటజాలదు. సహాయనిరాకరణ ముద్భవించుటకు గల కారణములను తొలగించు చిహ్నము లను పరిమార్చుట కధికారవర్గము బ్రయత్నించు

వరకు, పరిశీలనలు మారజాలవు. సహాయనిరాకరణ ధర్మమును చేపట్టి దేశభక్తులు పలువురు తేసిన త్యాగములు ఊరకబోవు. తాత్కాలికముగ గను పించెడి మేము తొలగి, స్వాతంత్ర్యతేజము నిండు శాంతితో ప్రకాశింపక మానదు. అలీ సాదరులు సరాశ కెంద లేదు. అపత్సమయమున మహమ్మదీయు లకు హింసపు లాసర్పిన సహాయమును మరువ వలదని, మాలానా మోకతాలిగారు సాదర మరస్తు అను హెచ్చరించిరి. హిందూ మహమ్మదీయు సంయోగమును బలపరుచుట కష్టము గాదనియు, త్వరలో నియ్యది నెఱవేఱుననియు, మాలానా మహమ్మదాలిగారు ధైర్యముతో బలికిరి. అలీ సాదరుల విశ్వాసము, భారతీయులలో విశ్వాసమును పురి గొల్పునని లెలచెదము. మహమ్మదాలిగారు దెలిపి నటుల, ప్రజల మనములనుండి జయలు భయము తొలగినది. ప్రభుత్వమువారు దీని నికను తొల గించుటకు మిగుల తోడ్పడుచున్నారు. ప్రజలలో నైకిమత్తముగూడ బలపడు నెడల, స్వరాజ్యసిద్ధి గలుగుటకు కాలమెంతయో కట్టదు. ప్రస్తుత పరి స్థితు లాశాభంగకరముగ నున్నను, నిరాశకు తావు లేదు. సహాయనిరాకరణ ధర్మమును కాపాడుటకు నాయకు లెల్లరును తమ శక్తిని భారబోయుచో అతి శ్రీఘ్రముగ నిక్కార్మము నెఱవేఱును. శేప టితో ఎన్నికల గడవిడ ముగియ నుండుటచే, గాంధీపక్షము వాటితోపాటు స్వరాజ్యపక్షమువారు గూడ సహాయనిరాకరణోద్యమ వ్యాప్తికై కృషి సలుపుటకు స్వేచ్ఛగ నుండురు ఉభయపక్షము లును కలిసి, నిర్మాణకార్యక్రమ నిర్వహణము కొరకు పాటుబడుటకు వీలుండును. కాకినాడ కాంగ్రెసు సభ జరుగులోపల, ఉభయపక్షముల వారును తమతమ బాధ్యతలను గుర్తెరిగి గాంధీ మహాత్మునిపై నిజభక్తిజాపి, అతి దుపజేర్చిన ధర్మము ననుష్ఠించుచో, నూతన వికాసముతో దేశము మరల తేజిల్లగలదు.

సప్తపరిహారసమన్వయ: మరీయోక ప్రయత్నము

సప్తపరిహార సమన్వయ పరిష్కరించుటకు, మరీయోక ప్రయత్నము జరుగుచున్నది. బ్రిటీషు వారు అమెరికావారి సహాయము గోరుచున్నారు. అమెరికావారు సందిగ్ధముగ జవా బిచ్చిరి. ప్రాన్సు గూడ అర్థాంగీకార మొసగిరది. కాని, ఇందువలన ఎంత ప్రయోజన ముండనో, వెనుకటి ప్రయత్న ములకన్న నీమారు జరిగెడి ప్రయత్న మెంతవరకు ఫల మగునో జెప్పుటకు వీలులేదు. జర్మనీ ఎంత వరకు సామ్యు చెల్లించగలదనునదియే ప్రశ్న. జర్మనీ శక్తిని విచారించుట కొకసంఘము నేర్పటువలయు నని బ్రిటీషువారు గోరుచున్నారు. ఈ సంఘపు నిర్ణయమునకు, ప్రాన్సు కట్టుపడి యుండుచో, వ్యవ హారము తేలిపోవును. కాని, ప్రాన్సు అటుల సంగీ కరింపదు. క్రొత్తగ నేర్పడెడి విచారణ సంఘము కేవ లము సలహా నిచ్చునదిగమాత్ర ముండవలె ననియు, సప్తపరిహారసంఘమునకు వీరి సలహాల ననుసరించు బాధ్యత లేదనియు, ప్రాన్సు దెలుపుచున్నది. ఎక్కు టికయినను నిశ్చయమార్గ మొకటి లేనిది, క్రయో జనముండదు. అమెరికాగూడ, నూతనసంఘ ము సలహా నిచ్చెడి యధికారముమాత్ర ముండవలె నని దెలిపెను. క్రొత్త విచారణకు బెట్టియం, ఇటలీలు గూడ యంగీకరించినటుల, దెలియుచున్నది. విచా రణ యంతయు ముగిసిన పిమ్మట, ప్రాన్సు వ్యవహారమును మొదటికి దెచ్చి, తన యిచ్చనచ్చినటుల చరించెద ననుచో చేయదగిన దేమి? పాంశేషిగారి ద్రక్షణము మారినటుల దోచదు. 1921-వ సంవ

త్సరమున నిర్ణయించబడిన జర్మను ఋణమును తగ్గించుటకు తమ కష్టము లేదని పాంశేషిగారు మరల నవస్థాపించిరి. సప్తపరిహార సంఘాధికార మును తగ్గించుటకు వీరిష్టపడదు. ప్రాన్సు మనో భావ మీ తీరుననుండ, అమెరికావారు గూడ గలి సిన మాత్రమున, సప్తపరిహారసమన్వయ సామ్యముగ వరిష్కార మగునా యని సందియము గలుగు చున్నది.

సంస్కరణముల పాగడ్డ

రీడింగు ప్రభువుగారు సంస్కరణముల లాభ ములను అక్కడక్కడ వివరించుచున్నారు. ఇక్కోలో ముచ్చటించుచు, సంస్కరణములవలన గలిగిన యువ కారములను వీరు ఏకరువు బెట్టిరి. సంస్కరణము లకు బూర్వ మున్న హిందూదేశపుస్థితికిని, ప్రస్తుత స్థితికిని విశేషతారతమ్యముగలదని, రీడింగు ప్రభువు గారు సూచించిరి. సంస్కరణముల అట్టహాస మెంత యున్నను, ఫలితమునందుమాత్రము వెనుకటికిని ఇప్పుటికిని ప్రజలకు తారతమ్య మంతగ గనుపించుట లేదు. ప్రజల మస్థిని నానాటికీ ప్రబలుచున్నదిగాని తగ్గుటలేదు. కేంద్రప్రభుత్వముగాని, రాష్ట్రీయప్రభు త్వములుగాని దేశభివృద్ధికి తోడ్పడకబోగ, ప్రజల జన్మస్వాతంత్ర్యములకు భంగముకలుగజేయుచున్నవి. స్వపరిపాలనము లేకున్న ప్రజల పాఖ్యమునయినను పెంపొందింపజాలని సంస్కరణములవలన లాభ మేదియో తెలియదు. కొలదిమంది భారతీయుల కున్నతోద్యోగముల నిచ్చినమాత్రమున ప్రజలకు తృప్తిగలుగ నేరదు. నర్వీసుయ్యద్యోగుల వేతనముల ను హెచ్చుకేయుట కొకమూ ల ప్రయత్నము జరుగుచుండ, దేశ మెటుల తృప్తిపెందగలను? ఒకరి క్రింద కొలుపుజేయు దినములు ఇంకీయూకు గతించె ననియు, ప రీ తో యు గ మరుదెంచె ననియు, రీడింగు ప్రభువుగారు దెలుపుచున్నారు. రెండుయ్యగ ములును ఒక్కమాదిరిగనే నున్నవి. ప్రజల సామ ర్థ్యమును పరీక్షించు మిష తో అధికారవర్గము వెనుకటిమార్గములనే ద్రొక్కుచున్నది. స్వపరిపాల నమునకును పరాధీనతకును మధ్య అంతరముల గలిపించుట యసంభవము. అట్టి ప్రయత్నము నిక నయినను విడనాడి, స్వపరిపాలనము మెసగుటకు ప్రయత్నించుచో ఇంగ్లండు తన ధర్మమును నిర్వ హించినదగును. వరీక్షలను నియమించుట, ఇండియా గౌరవమునుగాని ఇంగ్లండు గౌరవమునుగాని పెం పొందింపజాలదు.

మోటు వ్యాయామము

యూరపునందు జరిగెడి ఎద్దుల పోరాటము వలెనే, బాక్సింగు అను పేరుతో వ్యవహరింపబడెడి ముష్టియద్ధము గూడ క్రూర వ్యాయామ మని, చెప్పవచ్చును. మల్ల విద్యవలె నిది కేవల బలప్రద గ్ధముతో నాగదు. ఒక్కొక్కమారు దంతము లూడును. మరీయోకమారు కన్నుబోవును. వేరొక మారు ముక్కుకేయి ముఖముకేయి దెబ్బలు తగిలి నెత్తురు కారురు. ఊపిరితిత్తులకేయి, హృదయకోశ మునకేయి, ఎదురురొమ్ము కేయి దెబ్బలు తగిలి, ప్రాణాపాయము గలిగించుచుండును. ఇట్టి క్రూరక్రీడను విలోకించుటకు పాశ్చాత్యదేశములందు లక్షలకొలది స్త్రీపురుషు లేతెంచి, వినోదము జూతురు. సినిమా లలో నిట్టి ప్రదర్శనములు చూపబడును. ఇరువది యవశతాబ్దమున ఇట్టి క్రూరవినోదములను జరుగ నిచ్చుట మితగ నుండగమానదు. ఆస్ట్రేలియాలో మోక్కు గార్డుకుగారికిని, బాక్డెడ్స్టరు గారికిని ఇటీ జల జరిగిన బాక్సింగు పందెములో, బాక్డెడ్స్టరు గారికి దెబ్బ తగిలి అతడు చనిపోయెనను వార్తను

వినినవా రెవరయినను, బాక్సింగు ఆటను ఇంతటితో నిషేధించిన బా గుండు నని తలంపకమానరు. పాశ్చాత్య ప్రపంచ మిక నయినను కన్నుల దెఱియ నేమో జూడవలయును.

కొరమాలిననిరోధము

ఓడ్వయరు శంకరునాయుడుగార్ల కేసులో, లాహోరులో కమిషనుమీద కొంత సాక్ష్యము విచారింపబడునని చదువరులకు దెలియును. ఈ సాక్ష్యమును పరిశీలించుటకు ప్రజల కధికారము గలదు. రహస్యవిచారణ జరుపవలసిన యవసర మేమాత్రము గనుపిం పదు. ఈ సాక్ష్యమును రిపోర్టు జేయుటకు, వార్తాపత్రికల పక్షమున ప్రత్యే కపు ఏర్పాటులుగూడ జేయబడెను. కాని, ఇప్పుడు దెలిసిన వార్త ప్రకారము బహిరంగవిచారణ జరుగదని తెలియుచున్నది. ప్రజ లి సాక్ష్యమును పరిశీలించుట కవకాశ ముండదు. ఈ కేసు సారాంశ ములు కేవలము ఓడ్వయరు శంకరునాయుడుగార్లకు మాత్రమే గాక హిందూదేశమున కంతకును సం బంధించి యున్నవి. ఇట్టి సందర్భములలో బహిరంగ విచారణ కవకాశ మొసగకబోవుట, అధికారుల విచిత్రమార్గములకు నిదర్శనము.

భానాసింగు ఆరెస్టు

దెబ్బలుతగిలిన పోలీసువానిని తి
లాహోరు, ఆక్టోబరు 29:— భానాసింగు ఆరెస్టునంద
ర్భుడును బాంబుబద్దలగుటవలన పాదమునకు గాయముతగిలిన హా
ర్డునుగారి పాదము కొట్టివేయబడెననియు, అతనిని తియింను
స్థిరముగ లేవని నిబంధించుమిటరీ గజెటుకు తెలియుచున్నది.
తెంకెనుగాన ఆదృష్టవశమున కొంచెము దారిలోనికి వచ్చుచు
న్నాడు. (ఆ. ప్రె.)

అ. భా. ఖిలాఫతు సంఘసభ

సన్మానసంఘ కార్యదర్శిసంచారము
“ఈ సంవత్సరము డిశంబరునెలలో కాకినాడలో జరగ
నన్న ఆఖిలభారత ఖిలాఫతు మహాసభా సన్మానసంఘ కార్య
దర్శి మాలానా సమ్యుదు మాలానా హెబు ఖాదీగారు
ప్రస్తుతము ఆహ్వానపత్రంబులూ కాళా సందారము చేయుచు
న్నాడు. తాలూకాలోని హిందువులను మహమ్మదీయులను
సన్మానసంఘసభ్యులుగా చేరి మహావ్యూహము తోడ్పాలు
నొనరింపవలెను. నవంబరు రి వ తేదీన వారు కళ్యాణగౌదాదే
మండలమున కేవలము” అని ఆహ్వానపత్రంబులూ కాళాగెను
సంఘ కార్యదర్శి రితివార్త సంపెను.

రైలు పడిపోవుట

మైసూరు, ఆక్టోబరు 29:—ట్రాఫిక్ మనశేజరు యిట్లు
రింజినిచ్చుచున్నాడు:— 27 వ తేదీన కొలూరి, జన్నట్ట
స్టేషనులమధ్య నాకోగాజివైసి నెం 21 రైలు ఇం జ నున్న
వ్యానెంజరు ల బో గే బం డి యు క డి పో వు
టవలన రైలుట్రెడ్డు తగిలి అది 29 వ తేదీ 10 గంటలకు తీసివే
వేయబడి నిన్నుపరిగంటులనుండియూ రాకపోకలు జరుగుచున్నవి.
ప్రయాణికు లేరుగాని చావలేదు. ఎవరికిని గాయములు తగు
లలేదు.

భారత శాసన సభ

బొంబాయి, ఆక్టో 29:—బొంబాయి శాశ్వకపక్ష ప్రతి
నిధి భారతశాసనసభకు యన్. యం. బోషీ గారిని నియమిం
పవలెనని భారతప్రభుత్వమునకోరుచు బొంబాయిరాష్ట్రీ కు వ
ర్తకసంఘమువేళములూ తీర్మానముగానింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

జపాను సహాయనిధి

బొంబాయి, ఆక్టోబరు 29:—రాజప్రతినిధి జపానునో
యనిధి బొంబాయిలో బాంకు నే వసూలుచున్నది. సేతుపయ
రించిన 10 వ రిద్దుబాడ 8 లక్షల 65 వేల రూపాయలవలన దెలి
యచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

రూరం నష్టపరిహారములు

పరాసులవైఖరి

జర్జనులు ఋణములను తీర్చవలసినదే!

లండన్, అక్టోబరు 28.—రాత్రి 9 గ "ఇల్లు అలక"నే పండుక కాలేదని ప్రైవేటు ప్రకటనలు వ్యాపారులు పోవు రించుచున్నాడు. ఇతరదేశములందు పట్టణం లోను ముఖ్యముగా దానిని అపురేయము పోయింకేరు గారికి తెలియును. జరిగిన సంవత్సరము ప్రామాణ్యమును తగ్గించినవనములేదు. ముఖ్య జరిగిన సంవత్సరములను జూడ లేనిపోని భవనము కలిగిన ప్రయోజనముండదు. వెన్నెముకను సంధిమరతులను తప్పుకొనవలసివచ్చినదనే పోయింకేరు స్పష్టముగా తెలియజేయుచున్నాడు. 1921 సంవత్సరములో నిర్మించిన ప్రకారము జర్జనులు ఋణములను తీర్చవలసియున్నాడు. అక్రమించుకొనెదమని పోయింకేరు గారు తమ వ్యవస్థను తెలియజేసిరి. పోయింకేరు గారు వెన్నెముకను సంధిమరతులను అతిక్రమించిన కొంతకాలమునున్నాడు. పరాసుల ముఖ్యనిర్మాతలను వారు పాడుకొనిన పోయింకేరు గారు బదులిచ్చిరి. పోయింకేరు గారు మరల ఎప్పటికైనా పాడుచున్నాడు. పరాసులు దానవలసినవనము పోకర్తములను జూడ, అతిక్రమించుచున్నాడు చేయలేరనుచున్నాడు.

లీడ్స్, అక్టోబరు 27.—నవ్వలపరమలలో సంబంధమున్న ఇతర ప్రభుత్వముల వారు గూడ బ్రిటిషువారు నూదించిన సభ కలిగిరి. అమెరికనులను గూడ యిది. అదరులు తమ సానభూతిని జూపుచున్నాడు.

పరాసులకర్తవ్యము

అంగ్లేజువారా ప్రకటనలలో అమెరికానుండి ఇల్లు తెలుపుచున్నాడు:—గ్రేటు బ్రిటనులోనే అమెరికాలో గూడ అందరు పరాసుల మన దృష్టిని మరల్చిరి.

రూరంపరిశ్రమలను మరల వెలకొట్టుటకు అధికము వ్యయ పూరించుటకు కష్టముగాదని పరాసులను కొనుటలేదు. ఇదంతయు కష్టము అందరును గ్రహించిరి. నవ్వలపరమలను ప్రస్తుత వివాదపరిస్థితులను సంబంధముగదని పరాసులకు తెలియకపోలేదు. జర్జనులు అమెరికనులను కీడుచున్న సామ్యము ఇచ్చుటకు ముందు జర్జనులలో మంచిలాభకరమగు మార్పును కలుగజేయవలెను.

ఇదివరకెప్పుడు పరాసులకు కొత్త పరిస్థితులను నూదించినకు వీలులేదని తీరుణము జెప్పచుండేవారు. ఈ పరిస్థితులు అటులుగాదు. బ్రిటిషువారి ఆహ్వానముగూర్చి కొంచెముగా ఇంచుచున్నాడు. ఎన్నియో దిక్కుల నెదుర్కొనవలసియున్నది. నిక్కముగ బ్రిటిషువారు నూదించినటులు సభలలోనే నిజముగా సార్థకమగును.

పరాసుల మరతులు

లీడ్స్, అక్టోబరు 28:—బ్రిటిషువారు నూదించిన సభలో బాల్మనుటకు కొన్ని మరతులను పోయింకేరు గారు తెలియజేసిరి. వీటిని త్వరలోనే బ్రిటిషు యునైటెడ్ స్టేట్సు ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించెదరు. తేజదినము మంత్రి వర్గమువారి విషయమును లండనులో ఆలోచింప వచ్చును.

పరాసుల మరతుల ననుసరించి సభను జరిపేరే అమెరికను బ్రిటిషు ఆశయమును తెరవేరని "నెడ" ప్రైవేటు ప్రకటన ఇచ్చుచున్నది. కాని మానవత్వంపై కొంచెము నయము ముగియదు. కాని ఈ సమస్యను తీర్చును ఆలోచించవలెను.

ఈ విషయములో అమెరికనులు ఇటలీవారు తోడ్పడెదమని అభిప్రాయపడుచున్నది.

పరాసులు నవ్వలపరమలనుగూర్చి మరల పూర్తిచర్చించుట కంగీకరించరను.

జర్జనీ అధిక కష్టము కలుగజేయుటకు నిశ్చయించబడిన విచారణసంఘమువారి తీర్మానమును నవ్వలపరమ విచారణసంఘము వారు తిరస్కరించవలెనని లేదను ఇచ్చుచున్నాడు. వారి అభిప్రాయమును స్వీకరించవచ్చును. లేదో త్రోసివేయవచ్చును. ఈ సమస్యను వారు తీరక కలదు నీ మరలనే జేయవచ్చును.

పారిశ్రామికములలో రాసుల పారములు

బ్రెస్ట్, అక్టోబరు 27:—రాత్రి 9 గా వైస్మిక్ గారిలో మాట్లాడినవిదగ "పార్" స్ట్రీమ్ గుగారును మరల పారిశ్రామికములు, దిగ్గంట సేవానితో రాసుల పారములను ప్రారంభించిరి. గనులను నూనీవేయవలసి లేనది ఈ రాయలపరమల పర్యవసానమును బట్టి గుండును.

బెల్జియం

నవ్వలపరమలమువారు నూదించిన సభ తన కష్టములను బెల్జియములో తెలియజేసిరి.

ఇటలీ

నవ్వలపరమలను నిర్ణయించుటకు చేసిన బోధ సభలో అమెరికనులను గూడ వాల్మనుట బ్రిటిషువారింపి ఆహ్వానమును ఇటలీవారు గంగీకరించుచున్నాడు.

జర్జనులీయవలసిన ఋణమును

తగ్గించుటకు వీలులేదు

పారిసు, అక్టోబరు 28:—1921 సం॥ మేమునులలో జర్జనులు తీర్చవలసిన నిర్ణయించిన ఋణములను ఎంత మాత్రము తగ్గించుటకు వీలులేదని పోయింకేరు గారు నంపిగి సభలో తెలియజేసిరి.

కార్మిక్ గారు చెప్పియు అంగీకరించుటలేదు నవ్వలపరమల సమస్య కీర్ణముగ పరిష్కారము కాకలేదని కాకును ఇచ్చుమే యిది. ఇట్టి పరిష్కారమునకు, యునైటెడ్ స్టేట్సువారి సహకార ముకలమే యిది. వెన్నెముకను సంధిమరతులను దాటకుండ ఆ మరతులకు తానెయ్యుట వో ఇష్టముల కత్తేని కనుగొనుటలేదు. జర్జనులు అధిక పుష్టికలను చక్కచెట్టుటకు ఒక సంఘము నియమించ బడుట నవ్వలపరమల యిది.

సెపరేట్టుల యవ్వలము ప్రక్షియాపట్ల వారికిల ప్రాకారాలను బయలుదేరి జేగాని పరాసుల ప్రాధుల మొత్తము లేదని. పరాసులు జర్జనీదేశపు కర్తవ్యములలో బోధించు కలుగజేసికొనుటలేదు. జర్జనుల ముందు రాజ్యాంగ విధాన మెట్లున్నను జర్జనుల మున్నాటికి విరధముగ పరాసులు నడువనిది. జర్జనుల రాజ్యము వాక్రమించుకొనుటకు పరాసులు కష్టపడిన లేదనియు కాని ఇకముందెప్పుడును జర్జనుల యవ్వలము పరాసులకుండేదను అభిప్రాయము మార్పును పుచ్చుకొన్న గాని యింకొండేదను జని.

గ్రీకు విప్లవకారులలో మిగిలినవారు గూడ కత్తపాతము తీకనే నాబడిరి.

బ్రిటిషు రాజకీయములు

పన్నుల సంస్కరణము

బాల్మిక్ గారి యువన్యాసములు

లండన్, అక్టోబరు 28:—రాత్రి 10-45. ఈ వారము బాల్మిక్ గారు స్వామి, నూతనములలో ప్రస్తావించుచున్నాడు. ప్రియమైన సభలో గల్గింపజేసినటులు నిపుడు నివారణజేసెదను. ఆంగ్లదేశముల మొదల పన్ను వేయబడదని బోయిక్ గారు హామీలు అధియమొనరిరి. ఈ విషయమునుగూర్చి స్వామిలో బాల్మిక్ గారు నూదించెదరు. పరిశ్రమలను సంరక్షించు చట్టమును విస్తరింపజేయుటకు ఎటులు వీలుగనో ఆలోచించెదరు. ఇది చాల జరుగునని స్వేచ్ఛాకర్తలు చాలమంది ఆయోచించెదరు. అసలుపన్నుల సంస్కరణవిధానమును తెలియజేయుటతో అసలు సంగతులన్నియు బయల్పడును.

1924 మధ్య లోపుల మరల ఎన్నికలు జరుగవని లేదు చున్నది చాలమంది పార్లమెంటుసభ్యులు మరల ఇంతవరకు ఎన్నికలు జరుగుట కష్టమనుట లేదు. పన్నుల సంస్కరణము యూనియనులకును తిరుగు పక్షమువారికిని సంయోగమును కలుగజేయు సమకాలినుచున్నాడు.

కొద కీకారణమే అప్పుకలేదు. స్వేచ్ఛాకర్తలు ఓట్లు కార్మికవర్గమువారికిని తిరుగుపక్షమువారికిని బోధును. తిరుగుపక్షమువారు యూనియనులతో జేరిలేని సాఫిలవాదులకు విరోధముగ మే ముక్కలమే పంజేయవచ్చునని యూనియనులు చెప్పక నుటకు వీలులేదు.

రైసు సేవ రేటిస్టులు

ప్రభుత్వ పరిష్కారములు

బెర్లిను ప్రభుత్వమువారి చర్య

కోల్న్, అక్టోబరు 27:—రైసు ప్రజేయలో అంగ్లేజుల సేవరేటిస్టు యవ్వలము చీలిపోవుచున్నదిగాని ఎముక్కులా వా వెలుగో మాత్రము బాక, ద్యుకె, కెల్లెగూను సాగుచున్నది ఎముక్కులా వా వెలుగో పోలినుచున్నది బెర్లినును నిరాయుధులుగ జేసిరి. ఇ దులో 89 కురి అలెస్టు జేసిరి. 19 కు విద్యార్థులనుగూడ అరెస్టు జేసిరి.

పరాసులు

బోకొప్టెలుగూ వైకాకాసమును ప్రకటించిరి. సేవరేటిస్టు యవ్వలము న్యాయబద్ధమైదిగ అంగీకరించవలెనని ప్రెంచి ప్రాకవిషయం కత్తరువు బివేరి తెలియజేయుచున్నది.

26 తేదీని బాల్మెంజులో సేవరేటిస్టు ప్రభుత్వము ఏర్పడినది. మరీగాడు ప్రభావానుకూలు, కాక మాట్లాడుతూ వికేకాంగు-ప్రెంచి ప్రాంతును వెలుగో యగు వాడె అంగ్లనుంచెదరు. కొత్త కెల్లెని గూర్చి ఆలోచించుచున్నాడు.

బెర్లిను ప్రభుత్వమువారి సేవరేటిస్టు ప్రభుత్వస్థాపనమును గూర్చి అంత తీవ్రముగ ఆలోచించుటలేదని తెలియజేయుచున్నది. మంత్రులు చేయవలసిన పనేమియు లేదను.

కెఫెల్లులో చిక్కులు

కోల్న్, అక్టోబరు 27:—సాయంధానములై సేవరేటిస్టులు మట్టదించి కెఫెల్లు దండనాధికారి భార్యను కుమార్తెను హామీగ బట్టుకుపోయిరి. పోలీసు విమానయనము బలకరమగు గాయములు తలినది. చాలమంది సేవరేటిస్టులు హామీగ బట్టుకొండి నచ్చి యుండిగిడులనుచున్నాడు.

బోకొనులో తిండిమిత్తము దొమ్మిజరిగినది పోలీసువారు బోకొను కలుగజేసికొనిరి. 20 మందిచనిపోయిరి. 15 మరు తుక గాత్రులైరి. పరిలేని కార్మికులు దుకాణములను దొంగిలించిరి.

క్యాక్సనీ ప్రభుత్వమువారు

తమపదవులకు రేజిరోజు (28-10-28) రాజీనీతి వలెనని సామాజ్య ప్రభుత్వమువారు కోరిరి.

సామాజ్య ప్రభుత్వము వెలుగొనవలెనని క్యాక్సనీ ప్రభుత్వములోనున్న కమ్యునిస్టుసభ్యులు తన ప్రభుత్వమువారిని పురికొల్పిచే ఇట్టియుత్తరువును ప్రకటించినది తెలియజేయుచున్నది. క్యాక్సనీ ప్రభావానుకూలు రాజనామ నీతినివో కలిగించవలెనని దీనికో నడవని ప్రైవేటు గారు తెలియజేసిరి.

బహేయారికి స్వయం అధికారమును నిర్దేశనమును ఇచ్చి జేయులెనని బహేయ ప్రభుత్వమువారికి సామాజ్య ప్రభుత్వములకు తెలియజేసిరి.

కమ్యునిస్టులు రిచిస్టరు వ్యయవారు సంఘర్షణ పడుటకు 12 గురు చనిపోయిరి. 20 మంది తుక గాత్రులైరి.

కొందరు సేవరేటిస్టులు బోయిక్ గు గాయముల ప్రవేశించి పశువుల నీడువలెనని రైతులకడిగిరి. రైతులు వీరి యెట్ట దించిరి గురిని జరిపిరి. చాలమంది తుక గాత్రులను గాదించిరి. సేవరేటిస్టులు పారిపోయిరి. మరల తిరిగివచ్చి మూడు పొలములకు నిప్పుబెట్టి తగులబెట్టి తమనీ దీర్చుకొనిరి.

క్యాక్సనీ ప్రభుత్వము

ను లొంగించి కమిషరీ నిశ్చయించుటకు వ్యాపారుల జర్మన్ రిపబ్లిక్ అభ్యుత్తు దుత్తరువు నొనగెను.

క్యాక్సనీ ప్రభుత్వమువారు వ్యాపారుల కోరియు రాజీనీతిచునది. ఒక్క క్యాక్సనీ పార్లమెంటుకే క్యాక్సనీ ప్రభుత్వమును లొంగించుట కధికారము గలదని.

కమక ఈ సంగతేదో తేలునరకు క్యాక్సనీ ప్రభుత్వమువారికి అగ్రామును నహించెదరు. కాని ఈ విషయమును అంగ్లేయులే క్యాక్సనీ పార్లమెంటుసభలో చర్చించెదరు.

ముప్పియుద్ధము

మ్యాక్సు నార్మిగూనును, బ్యాక్డెక్ నార్మి గూనును అన్తేలియాడేయలో ముప్పియుద్ధ మొర్పిరి. బ్యాక్డెక్ నార్మి గూను చనిపోయిరి.

దయ్యలప్రభుత్వము

గర్నరు జనరలుగ అల్మోను ప్రభుత్వము నియమించిరి. ఇతడు మేరీరాజ్ నోదెదడు. జనరలలో ఇతడు ఇంగ్లాండునుండి దక్షిణ ఆఫ్రికా కేగవచ్చును.

తురుష్క-మంత్రివర్గము

కాన్స్టాంటినోపిల్ అక్టోబరు 28 తురుష్క-మంత్రివర్గమువారు రాజీనామాచేసిరి. ఇందులకు కారణము పెరిటేగారు దిప్నూటీల సానుభూతిని కోల్పోవుటయే. ఇంకొక కారణము మొదటి వైస్-రెసిడెంటుగ ప్రభుత్వమునుండి ఆధిక్యము గాక ప్రజలకు తమవారు ముందు జెరిక ఇంకొకరిని పేర్కొనటం.

అక్టోబరు 28, అసెంబ్లీని మంత్రివర్గమువారిని చాలవరకు మనఃస్ఫూర్తిని పెరిటేగారు. దీనినిగూర్చి పెరిటేగారు సమాధానము జెప్పరలెనని సభవారు గోరి గాని ఆయన నిరాకరించిరి.

ఇస్మితులపాషాగారు, పెరిటేగారుగారి క్రొత్తమంత్రివర్గమును ఏర్పాటు చేసుకొనెదనని తెలియుచున్నది.

“రక్త” సారాయి దొంగతనము

12 మైళ్ల ఆవరణ

ఈవారము సామాజ్య ఆర్థిక సభవారికి అమెరికనుల 12 మైళ్ల ఆవరణ సరిహద్దును గూర్చి తెలియజేసెదట. మూడు మైళ్ల సరిహద్దు సిద్ధాంతమును బ్రిటిషువారు వదలుకొనిరను మూడు అంత్యమునది. అట్టిసంఘటన జరుగదు. కాని మూడు మైళ్ల సరిహద్దు సిద్ధాంతమును విడనాడకుండు దొంగతనముగ సాకాయని గంపొతుండ బ్రిటిషువారు కట్టుదిట్టముగా జేసెదరటం.

సామాజ్య కలెక్టర్ విధానమును గూర్చియు, మారకమును గూర్చియు, పెంటులు బ్యాంకులను సామాజ్యములో స్థాపించువలెననియు ఆలోచించుచున్నారు.

సామాజ్య ఆర్థిక సభలో మరల గోల్డు స్టాండర్డునే వాడవలెనని నూచించిరి. కానుకనే ప్రమాణముగ నుంచుకలె ననిరి.

అమెరికను జలాంతర్గామియొకటి పనమా కాల్యులో పోగయినదాని డీకొని యిదిగోయెను. 5 గురు సింపుండి కస్టోమరుల లేదు.

ఎడింబరో విశ్వవిద్యాలయమునకు లార్డు రెడ్డుగ కార్మిక గాని నియమించబడిరి.

దత్తి మంత్రివర్గమువారు రాజీనామాను ఇచ్చిరి. ప్రస్తుతము మంత్రివర్గమును స్వీకరించెయిందు దని రాజీ మంత్రిలను గోరెను.

సర్దారు సెపోగారు పెరిటేగారు ప్రధానామాత్యులుగ నియమించబడిరి. మంత్రివర్గము ఒకవారములో ఏర్పడును.

చలిజ్వరముచే బోస్నోగారు బాధ పడుచున్నారని తెలియుచున్నది.

కర్నూలు జిల్లాలోని గోల్డెన్ ఫ్రాంకు కల్లగు గారిని బ్రిటిషులో అమెరికను రాజావారిగ నియమించుటచే వాషింగ్టన్ లో అందరును ఆశ్చర్యపడుచున్నారు.

హ్యాంబర్గ్ లో కామ్యూనిస్టులు దొమ్మిదవది 14 పోలీసువారిని చంపిరి. మొత్తముమీద అందరును గలిసి వైద్యులమున 25 గురు చనిపోయిరి. కామ్యూనిస్టులకు ఒకరికి రాజద్రోహమునకు ఉరిశిక్ష ను మరొకరికి అరెస్టు ద్వీపాంతరవాసమును విధించిరి.

పెరిటేగారుచేసినది ‘పా’ గారు మెహమేదులముగండా యూరపునకు నరంబు 4 లేదని బయలుదేరెను. ఈసభానే యువరాజును నియమించిరి.

పెరిటేగారు పార్లమెంటుల వర్షికోత్సవము వైభవముగ జరిగినది. తమ పత్తులవారు దిగు “బ్రావుట్ వర్క్సు” తనను నమ్మకొనవలె ననియు తాను వారిని నమ్మకననియు మున్నెల్లినీ గారు నుడిచిరి. కార్మ్యా విషయమై స్వతంత్రముగ ప్రవర్తించుట ఇదియే ప్రథమమునది. అంగరమగువో ఇతర ప్రజలు యుద్ధము చేసెదవాకే యనియు వారు ప్రచురించు బాన్సెరయి తెలియజేసిరి.

బెజవాడ మునిసిపల్ ఎన్నికలు

ఖాళీయైన ఆరు స్థానములను కాంగ్రెసు అభ్యర్థులే తిరిగి వశపరచుకొనిరి

ఈ నెల 28 వ తేదీన గవర్నరుపేట రైల్వే, రేబరు వార్డులలో జరిగిన మ్యూనిసిపల్ ఎన్నికలలో కాంగ్రెసు పార్టీవారికి అఖండ గు విజయము లిగినది. దీనివలన హనుమంత బాపుగారి పార్టీ సామ్రాజ్యము భస్మమై పోయినది. కనుక వారు నిన్నటి యెన్నికలలో మొత్తమున మూడేను, నిన్నటి కార్డులు రెండును కాంగ్రెసు పార్టీకి బలపరచుకొనిరి. వీరిలో ఒకటి విద్యార్థకులకు పాఠశాల కార్యమై యున్నది; రెండవది వైశ్యభూమిలకు నెలపు. క్రిందటి సంవత్సరము కూడ హనుమంత బాపుగారు యీ రెండు వార్డులను తమపార్టీ అభ్యర్థులను నియమింపజేసెడియె; అందుచే కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు పోటీ యేమాత్రము లేకుండనే ఎన్నుకొనబడిరి.

నిన్న కూడ చాలవరకు నిన్నే జరిగెను. విద్యార్థకులకు నిల యి మై 5 లో మొదల వ వార్డు నకు కాంగ్రెసు అభ్యర్థిగ నిలిచిన శ్రీ దాక్షయ కర్మ గారికి 70 వోటు వచ్చెను. హనుమంత బాపుగారిచే వీరికి ప్రత్యర్థిగ నియమింపబడిన పున్నయ్యగారికి రెండువోటు మాత్రమే వచ్చెను. వైశ్యవార్డునకు కాంగ్రెసు అభ్యర్థిగ నియమింపబడిన శ్రీ చుడూర సీతారామయ్యగారికి 20 వోటు వచ్చెను. వీరికి ప్రత్యర్థిగ నిలిచినవాగు తమ యభ్యర్థిత్వమును ఉపసంహరించుకొనిరి. కావున కాంగ్రెసు అభ్యర్థులైన శ్రీయుతులు దాక్షయ కర్మ, సీతారామయ్యగార్లు విప్లవక్రమగ నెన్నుకొనబడినట్లు ప్రకటించబడిరి.

ఆ సాయంకాలమే గాంధీ మైదానములో గొప్ప బహిరంగసభ జరిగెను. శ్రీయుతులు మతం బాలముగవ్యవస్థాపక గారయి మొన్ననే కోయంబర్లోని కైలసుండి విడుదలయైన భట్టిపాటి నూర్యకవళాకాపుగారును ప్రస్తుత సీనియరులగుర్ని గంభీరపాత్యములు గానించిరి.

బెజవాడ మ్యూనిసిపాలిటీ, తిరిగి వశపరచుకొనుటకై హనుమంత బాపుగారు చేయు ప్రయత్నములలో నిది కట్టుడడకటిది యగునుగాని!

(ఒక విలేఖరి)

బెజవాడ, 28-10-28.

తపాలా బంట్ల తులనమునభ

తీర్మానములు

కలకత్తా, అక్టో 28:— నేను తపాలా బంట్ల తులనమునభలో, కలకత్తాలో పోస్టాఫీసులో హత్యగానింపబడిన పోస్టువాస్తవ అవృతలలో రాయ, వివాహపరిశీతులలో ఆశ్చర్య హత్యజేసికొనిన బెజవాడ 5వ పోస్టువాస్తవ లాలా ఫకీ చంద్రు, మెయిలు సంధి తీసికొని పోవుచుండగా సెద్దపురి పీఠము, సంధి దింది (పాణములు విడిచి) రమ్మరు టర్కల్ కోట్ (అసా) దారిలో దొంగలచే చంకబడిన రమ్మరుకోటిమల్ల (దక్కా) తంజాబు మెయిలు పూరములో చంపబడిన రంజుమల్ సింగుగారి యెడ విచారము దెచ్చుచు సమాఖ్యాకరిత్యాములు గానింపబడెను.

తెలిగ్రాఫు ఆదాయములో కొంత భాగమును పోస్టాఫీసులకల్లో జేర్చవలెననియు, మిగిలినదెల్లము యిమీద పోస్టులు ఆఫీసుల ఆభివృద్ధికి వినియోగించుకలెననియు ప్రభుత్వము వారిని గోరుచు తీర్మానములు గానించిరి. వారు కోసిన స్వల్పముత్రము కొత్తలకు అంగీకరించి పనివారల అసంకల్పిత పోగొట్టరలెనని ప్రభుత్వమువారి కోరుచుగూడ సభవారు తీర్మానించిరి. (అ. వె)

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0.10-0 (పది అన్నాలు)

నెల నులభము (పోస్టుభర్తలు ప్రత్యేకము) గుణముగము!! కలకత్తాలో ఉష్ణాధికముచే గలిగెడి వైశ్య, కాకతీ మూత్రము దివ్యావృత్తి. అశీర్వము, అశుచి, ఆపురి కలు, అగ్ని మాంస్యము, దాహము, దప్పి, ఎక్కిళ్లు, కర్మాగముల యందు బలములు, పిక్కిలు, పార్శ్వములు, కర్రకర్మ, వేపు, అమలు, మొదలగువానియందు గలిగెడి హాస్యమును పోగొట్టి జేవమును మంచి యాలోచనముల దెచ్చును. ఈ మధ్యము మేహవారక నోళ్ళులకు వెంటనే గుణముచున్న. యందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనభివముగ బొవధులకునుకలెను. వరమహంస కియ అని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు. చిరునామా:— ఆయుర్వేద వైద్యునియందు, పోస్టు నిడుమోలు, ఎలమర్రు, కృష్ణా జిల్లా.

వాతావరణస్థితి

1928 సం॥ అక్టోబర్ నెల 31 తేదీ మంగళవారము

కలెక్టరును కారణములు	గత 24 గంటలలో అత్యధికమున	గత 24 గంటలలో అత్యల్పమున	గత 24 గంటలలో వర్షము	అక్టోబరు 1 నుండి వర్షము	మాములము వర్షములో వర్షతాపము
గోపాలపురం	77.0	70.0	1.09	12.65	4.28
కొర్రాపుట్	...	...	...	...	...
విశాఖపట్నము	81.2	74.1	5.02	9.08	2.84
కాకినాడ	78.8	75.4	4.18	12.74	5.27
మచిలీపట్నము	88.1	78.2	0.70	7.80	0.28
గుంటూరు	...	...	...	...	...
కర్నూలు	81.6	69.8	0.08	1.76	1.84
బళ్లారి	87.5	72.7	...	1.46	2.88
అనంతపురం	...	...	...	...	...
కడప	84.8	71.7	0.06	4.01	0.84
నెల్లూరు	78.9	70.9	0.07	20.87	12.54
మద్రాసు	85.5	75.8	...	15.89	4.77
కడపూరు	87.8	78.0	0.82	24.42	18.17
నెల్లూరు	...	...	...	...	...
నెలము	85.4	69.9	...	4.86	1.90
కోయంబర్	81.1	67.7	...	4.47	1.75
తిరుచునాపల్లి	88.8	78.0	...	8.22	1.50
నాగపట్నము	82.5	79.2	...	18.76	8.89
పుదుచ్చోటి	...	...	...	...	...
చందూరు	86.0	74.1	...	8.68	1.20
పాంబూరు	85.6	75.1	...	11.08	2.45
తిరువల్లూరు	...	...	...	9.09	2.49
తిరువేంగుడు	78.4	71.8	...	14.26	4.02
కొచ్చిన్	80.0	72.4	0.18	9.88	8.15
కాలికట్టు	79.8	78.3	0.07	8.45	6.51
మంగళూరు	86.9	75.2	...	4.56	2.78
రెంగులూరు	79.0	68.7	...	1.81	4.44
హన్మన్	...	...	...	...	...
మెరకూరు	75.0	61.2	...	4.48	4.08
రైచూరు	...	...	...	...	...
ప్రొద్దుటూరు	...	...	...	...	...
కారవూరు	...	...	...	...	...
రత్నగిరి	...	...	...	...	...
గోండ్లూరు	...	...	...	...	...
హేలాపురం	...	...	...	...	...
కొడైకూరు	57.9	51.9	0.21	18.88	4.41
ఉదకమండలము	...	...	...	...	...

సర్కారులు:— గవర్నరు పాతము అంకితము విస్తారముగ గల ను. గోపాలపురంలో 12 గంటలు తెరిపిలేకుండు అదేవని 11.09 అంగుళములవర్షము కురిసెను. విశాఖపట్నములో 5.02, కాకినాడలో 2.18 మచిలీపట్నములో 0.70 అంగుళముల వానకురిసెను. మల్లుల దట్టముగ నున్నది. అంతట ఆర్ద్రత హెచ్చుగ నున్నది. కనటిలేదేమి 8.7 నుండి 9.1 డిగ్రీలవరకు తక్కువ. దక్కా:— కడపకర్నూలులో కొంచెము చినుకులుకడి నవి. మేఘములు పలకన నున్నవి. కర్నూలులో ఆర్ద్రత తక్కువ కాతిలేదేమి అడుగు 8.2 డిగ్రీలు ఎక్కువ. మొదటి రెండు ప్రదేశములందును కనటిలేదేమి 5.2, 6.1 డిగ్రీలు తక్కువ. కర్నూటకము:— నెల్లూరులో 0.82 అంగుళములవాన కురిసెను. నెల్లూరులో చినుకులు ఒడిసెవి. అకస మంతయు మేఘావృతంబై యున్నదనవచ్చును. నెల్లూరులో కాతి కనటిలేదేమి 9.8, 8.8 డిగ్రీలు తక్కువ. ద్వీపకల్పమునందు చాలభాగమునకు ఎండలు కాంతవచ్చును.

ఎస్. ఆర్. సామ్రాతు,

కారాకరణ కాన్స్టేబుల్

మోహిని తైలము

శ్రీ పురుషులకు వాడుటకు యోగ్యమైనది, కలుములు గల సీసా 1.5 అణాలు 0.12-0.10 మాత్రము, అమృతాంజనము డిఫో, మదరాసు - బొంబాయి.

నెల్వే ఫెల్లింగు "ఆ గేట్" ఫ్రంటిన్ వేనా

పాకెట్ పెన్ ప్రపంచమునందు, నూతనఫక్కి అని చెప్పదగు ఈ "ఆ గేట్" కలము, అమెరికా ఆఫీసియూ, మొన లగు ఖండములలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇప్పటివరకు చన హిందూదేశమునందు కూడ మిక్కిలముగా జనాదరణను మొందుచున్నది.

సాధరణమయిన "ఆ గేట్" కలము

మామూలముగా ఉపయోగింపబడు ఉక్కుపాళికి బదులు "ఆ గేట్" గాజుపాళి నుపయోగించుట యధుకమగు నూతన విధానము. ఒకతూరి సిరాలో ముంచినయెడల అయిదు నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును.

ఫ్రంటిన్ వేనా 1-కి రూ. 2-0-0	సాధరణ ఆ గేట్ కలము 1-కి 0-4-0
దజనుకు 15-0-0	దజనుకు 1-14-0
గ్రోసు 144-0-0	గ్రోసుకు 18-0-0

బ్లూ బ్లాక్ యెరుపు, పచ్చ, వయిలట్ సిరాలు, మొదటిరకము, అసమానము.

మైరాపూరు విక్టోరియా డిపో, మధరాసు.

వెంట్రుకలే ఆందము?

రాలిపోకుండు, జాగ్రత్త!

"Everybody's favourite Toilets, Kaminiya Oil, & Otto Dilbahar, Sold everywhere,"

వెంట్రుకలు దువ్వెనతో ఊడిరాకమునుపే త్వరపడును. ఊడినప్పుడు మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలు పాడైపోవును.

అంతవరకు రానియవద్దు

నేడే

కామినీయానూనెను

వాడుట మొదలు పెట్టుడు

(ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది.)

వెంట్రుకల కష్ట రోగమునను, కిరో మాంద్యమునను, యిది విశిష్టమగు వెంట్రుకలు చిట్టుట గాని, గరుకుగ గాని యుండదు

మీ వెంట్రుకల మరల యెప్పుటి మెత్తదనమున గల్గి కట్టువలె నుండి మెరుగు పుండదు.

ఈ రోజుననే దీనిని కరీషించి చూడుము

వెంట్రుకలు యెట్లుబుద్ధిగనునో కనిపెట్టుడు

కామినీయా కలమానెను నిన్ను సర్వోత్కృష్టమైనగ జేయును.

నెల బుడ్డి 1-కి ఒక రూపాయి. ఏ. పి. చార్జీలు క్రత్యేకము.

అన్ని బోట్లలోను ఈ కింద తెలుపబడిన ప్రకారము విక్రయించబడుచున్నది.

మీకు నువాసన ద్రవ్యము, లేక అత్తరు కావలసినపుడు

"ఓటో దిల్ బహారు"కు వ్రాయుము.

ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది ఆర్యద్యుతమైన గుణముగలది.

కొన్న బుడ్డి 1కి ఫర రూ. 2-0-0	} కొన్ని చుక్కలు చేతిరుమాలయందు చల్లిన మిక్కిలి మనోహరమైన వాసన చుట్టు ప్రక్కల వ్యాపించును
దాము బుడ్డి 1కి ఫర రూ. 0-12-0	
దాము బుడ్డి 1-కి ఫర రూ. 0-8-0	

ఇది మందు అమ్మకారంకరిగదనము, నరకు అమ్మకారంకరిగదనము చా దొరుకును. లేకున్న,

సోలు యేబంట్లు:- ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ, 155 కామ్రామికిడు, బొంబాయి.

ఆంధ్ర ప్రతికా కార్యాలయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు

తిలక్ మహాశి యుని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మా॥ సత్యనా రాయణశాస్త్రి విరచితము)	...	2	4	0
హిందీ బాలశిక్ష (తెనుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీ నేర్చు కొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)	...	0	6	0
హిందీ మొదటివాచకము డిటో	...	0	6	0
ఆంధ్రోద్యమము-మొదటి అయిదు ఆంధ్ర మహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకోపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది	...	1	8	0
శ్రీరామవిజయం-నాటకము 0 8 0 శారదాంబ-శ్రీధర్మబోధిని నాటకము	...	0	4	0
అరాధననిధి 0 4 0 ఆత్మజ్ఞానా సంఘము (శరీరము విడిచి తరువాత ఆత్మస్థితి)	...	0	8	0
శ్రీ గురుబోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము థిక్కిపాటలు, శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.	...	0	4	0
హిందీ తెలుగు వ్యాకర్ణ డిక్షనరీ వెల 1-0-0	సంగీత శమంతకమణి	...	0	8-0
తత్వమచంద్రిక ... వెల 1-0-0	సలీకా ఆస్థాశబ్దచింతామణి	...	0	12-0

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. ఆంధ్ర ప్రతికా కార్యాలయము, 7, తంటుకెట్టిపేటి, మద్రాసు.

ఆంధ్ర జాతీయకళాశాల, మచిలీపట్టణము

శ్రీ ఆంధ్రమహాజనులకు

సుధీర్ఘదూరసంశ్లేష దీపావళివ్యవసంకల్పమున, బండ్లకు, ఆంధ్రజాతీయకళాశాల పాలక సంఘమువారుచేయబడిన వందల వందల పూర్వక

విజ్ఞప్తి

ఈదీపావళి యుక్తవయస్కులను ప్రోత్సహించుటకు యువకొరకు భవనసహాయమును గోరుచున్నాము. ఈరాష్ట్రము నందు ఇయ్యది ప్రధానజాతీయవిద్యాలయముగ నెల్ల రెరిగినది. ఇది 1907 వ సంవత్సరమున ప్రతిష్ఠింపై క్రమాభివృద్ధి నొందుచున్నది. దీనియొక్క సుస్థాపకుడును అధ్యక్షుడునైన శ్రీ శో పల్లెనూరుమంత్రి రావుపంతులుగారు ఆకాలమరణించునందుకులన దీనికి కీరరానివృత్తు వాటిల్లినది ఇట్లుటికి 15 సంవత్సరములునుండి దీనికి జీవమైయున్నవయోనైన మేమెంతయు చింతిల్లుచున్నాము. కాని కేవల మాచింతిల్లుటకేది సమయము కాదు. ఆమనచే ప్రారంభింపబడి అసంతృప్తిగా విడుదలైన ఈకార్యమును సాంఘికముగా నిర్వహించుటకు మేముకొన్ని కష్టపరిశ్రమలు యొన్నది. కడచిన సంవత్సరము దీపావళికి రూ. 8,000 వంతు విరాళములు వచ్చియున్నవి. రెండుసంవత్సరములనుండి నేత, అద్దము, ప్రాచ్యదిక్రశి, యను మూడుకాఖలు నూతనముగా చేర్చబడినవి. ఒక్క కొత్తకాఖ చేర్చినపుడెల్ల ఖర్చు అధిక మగుచుండును. కావున తిరిగి 10 వేల వరకు సహాయము చేయగలరను నవ్యుకముతో మేముమహాజనులను ఆర్థించుచున్నాము. మానుమంత్రి రాయగారికి అరువదివేలవరకు అప్పుడే ప్రజలు వేసినందుకుగాను నైనప్పుడు మా వ్యాపారమైనది మాకు దృఢపగుచున్నది. మాయాశను పూర్తిచేయుటకు మేము ప్రార్థించుచున్నాము.

కళాశాలకు సంబంధించిన కొన్ని అంశములు

భూకనతి నెల 1 కి	రూ. 4000-0-0
సాహిత్యవిద్యాకాఖకు భవనములు, వసతిగట్టు, ఇతర ఉపకరణములు వగైరా ఆస్తులఖరీదు	89,000-0-0
మెకానికల్ యంజనరంగు, బట్టలు, తివాసీలు, పేము నేత వగైరా చేతికనులకు భవనములు, వసతిగట్టు, యితిర ఉపకరణములు వగైరా	78,000-0-0
నివాసగృహములు	14,000-0-0
కళాశాలలోని విద్యార్థుల సంఖ్య	280
రాతిపాఠశాలలోని విద్యార్థులు	18
ఇతరజిల్లాలనుండి వచ్చి చదువుకొను విద్యార్థులు:-	
గోదావరిజిల్లా 29, గుంటూరు 81, తెలూరు 9, విశాఖజిల్లానూ 4, గంగాము 1, ఉత్తర ఆంధ్రాము 2, తూర్పు 1, మలబారు 2, ఉత్తర హిందూస్థానము 1, రామనాథపురం 1, దక్షిణఆంధ్రాము 1, కర్నూలు 7, బల్లారి 1, సింహళం 1, కృష్ణ 157.	
కళాశాలలోని పంచనవిద్యార్థులు	40
కళాశాలలో చేర్చు విద్యులు:- శిశుకరగతి లగాయతు ఇంటరుమిడియేటు తరగతి అఖరుమకు పండితభాగమున సంస్కృతము, తెలుగు, హిందీ, యాగ్లిషు భాషల నన్ను, చిత్ర శాస్త్రము, నగరీకము, చరిత్ర, బట్టలు, తివాసీలు, పేమునేతలున్ను వడం, కమ్మరం, పోతపోయెట, యాజమాన సదుత్తుట, టర్నింగు, ఫిటింగు వగైరా మెకానికల్ యంజనరంగు చేతికనులను అయియున్నవి.	
కళాశాలకు రాతగ్గ సంవత్సర వరుమానము	మహాను రూ. 10,000
కళాశాలయొక్క సంవత్సరఖర్చు	24,000
ఆంధ్రమహాజనులు,	
భో. కట్టాభిసేతారామయ్య,	
కార్యదర్శి, మానుమంత్రిరాణా నిధి,	
ఆంధ్రజాతీయకళాశాల, మచిలీపట్టణం, 1-11-1923	వేమూరి రామచంద్రరావు, కార్యదర్శి, పాలకసంఘము. ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల.
	చి. శ్రీనివాసరావు,
	ప్ర. అధ్యక్షుడు,

గౌతమీ గ్రంథాలయము

(రాజమహేంద్రవరము)

గౌతమీ గ్రంథాలయభవన విషయమై గత ఆగష్టు 29 న తాత్కాలిక బొంబాయి జరిగిన గ్రంథాలయభవన సూచి...

మేము లోలి! వస్తువుటికి, లైబ్రరీ కిమిటిమించు రకు సాలన బాహుళ్యంగా రక్షింపబడుచు గూర్చుండి యుండు...

అప్పుడు చిత్రపు వెంటాడలం పంతులుగారు గ్రంథాలయ మొగ్గదానము తమ కోరికనుచును, సుబ్బారావుపంతులుగారి మరతులవలన వారిదానమును మనము విడిచివేసినాము...

అప్పుడు వానప్రతిపదమును చేయుటకు ముందు, ముగ్గురు సహచారములు, ముగ్గురు ప్రతిపాదకులు తా విచ్చేదమని చెప్పిరి.

అప్పుడు వారల కృష్ణారావుగారులేని తామును, కంఠం బెట్టెను, గ్రంథాలయమునకు చాల ప్రశంసపడి మనము, ఇన్ని నుపేం భూమిలో నిండియుండు ననియు భావించుచు...

నియు, ఆర్యాపురభవనము చాలవిశాలమైనదియు, వక్రలంక వారిధిలను మాత్రము పరమానుజ్ఞగాని యార్యాపురభవనము...

తరువాత రామచంద్రరావుగారు, తాము మేకజిగురి మెటి తా రెక్కడగోన వక్రదశి తాము భవనమును గొనుటకు 6000 రూపాయల నిల్పు మని చెప్పిమనియు, ఆర్యాపురభవనముగొనుటలో వేంకటాచలంపంతులుగారి కలహం తీరనియే...

ఇట్లే తిర్యగమునకు వివిధముగా శ్రీపాదస్థానమున కిచ్చుటగాను మొదలుపెట్టిన మార్పులను మాట్లాడి కొందఱు వక్రలంకాని స్థలమును కొనుటకు సిద్ధముగా నున్నారని...

అప్పుడు తిర్యగమున కనుకూలముగా నెక్కరైన మాటాడుచు తనోజుని కనుకొనడయే తొందరపడి యభ్యుత్థులు తిర్యగమును వంటుకు వెట్టుటకు సిద్ధమైరి. నేడును, రవ్వ పగడ సుబ్బారావుగారును, అభ్యుత్థులతోమేము తిర్యగమున కనుకూలముగా మాట్లాడెదమని వాదించితిమిగాని తానుకాకగౌతమీ...

అప్పుడు తిర్యగమున కనుకూలముగా నెక్కరైన మాటాడుచు తనోజుని కనుకొనడయే తొందరపడి యభ్యుత్థులు తిర్యగమును వంటుకు వెట్టుటకు సిద్ధమైరి. నేడును, రవ్వ పగడ సుబ్బారావుగారును, అభ్యుత్థులతోమేము తిర్యగమున కనుకూలముగా మాట్లాడెదమని వాదించితిమిగాని తానుకాకగౌతమీ...

లిపోయినదియు, సభలో సభ్యులగుదురో తెలియనివారు చాల మందియున్నారనియు, గాన సభలో సభ్యులయొక్క నియమిత సంఖ్య యున్నదో లేదో చూచి గాని ఓటుకు వెట్టురాదనియు...

రాజమహేంద్రవరం } ఖండవల్లి రాజశేఖరశర్మ
29 ఆగష్టు 1928

తిరువాంకూరు శాసనసభ

ప్రభుత్వ బిల్లులు

తిరువాంకూరు, ఆగష్టు 29:—తిరువాంకూరు శాసనసభ, దివానుగారి ఆధ్యక్షతన నేడు ఉదయం 11-30 గంటలకు సమావేశమయెను.

అంటిబ్యాంకు, అటవీ, విద్యా, పారిశ్రామిక శాఖా పరిశాలనములకు, బిల్లు వక్రలంకాభివృద్ధి అయినాభివృద్ధి అయినా పబ్లి మెంటు గ్రాంటులను కొరగా సభవారిచే ఆ గీకరింపబడెను.

లామొబరు గ్రామపంచాయతీ బిల్లును ప్రవేశపెట్టి దాని యొక్క ధర్మములను వివరించెను. ఈ బిల్లు సూత్రములకు ఆధిక సంఖ్యాకు లంగీకరించినచాలవిషయములలో అసభికారసభ్యులు ప్రతిపాదించి పాతముల చేర్చిరి.

శ్రీ మైలవరం బాలభారతీసమాజమువారు తెనాలి శ్రమకంపెనీవారి హాటులో ఈనెల 31 వ తేదీ బుధవారము రాత్రి కనకతార యను నాటకమును ప్రదర్శింతురు.

డాక్టరు కె. కట్టాభిరామయ్య, కార్యదర్శి.

ఆంధ్ర శబ్ద చింతామణి వ్యాఖ్యానము

3 వ ర్ణం:—పాదనంది రామకృష్ణులుగారు

ఆంధ్ర శబ్దమునందున్న అభివ్యక్తిని గురించి నన్ను యెట్లా తుడుచుచుండెను ఆంధ్రవ్యాకరణమున కిది చక్కని తెలుపు కాబట్టియు అనేక ప్రాచీన భాషాగ్రంథములను వివృణించి వస్తున్నట్లు సూత్రములకు సంస్కృతాంధ్రములందు ఆంధ్ర భాషా వ్యుత్పత్తి నుదాహరించుచు వ్రాయబడిన అభ్యుదయము వా. శ్రీ. ఆంధ్రశబ్ద చింతామణి నన్ను కర్తవ్యముగా నున్నదిగా నాదములన్నియు ప్రమాణముగా ఖండింపబడినవి. ఇ. సా. 18వ శతాబ్దమునందుగా ముద్రదగిన విశేషము తెన్నియొగలవు— కల 0.12.0.

గ్రంథములు దొంటువోటు:— మేనేజరు, ఆంధ్రశబ్ద చింతామణి వ్యాఖ్యానము, తుమ్మలపాటి...

జూబులు

ఎచట నున్నారు?

నితటి సంవత్సరము డిల్లీ (పాఠశాల సంఘము) చేయబడిన శ్రీ ఆముని పీఠం కారాచార్య స్వామిలవారు క్రమశిక్షణ ఎచ్చట ఉన్నారో వాటిని తెలిసినవారు ఈ పత్రికాముఖమున తెలుప ప్రార్థించుట. రామచంద్రులు మొట్టమొదట కాకినాడ.

దొరకినది

ఈనెల 21 వ తేదీని రాజీలుపట్టణమున జరిగిన గోదా వరిజల్లా మహావనకథకు వచ్చినవారిలో నొకరు తెలుపుకుంటున్నట్లు వారిని బసలో మరచి, సులభమైనదిగా అనగాల్సిన తెల్ల పట్టువంచను రాజీలుతాలూకా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యాలయము (రాజీలు) నుండి బయటపడ్డను.

తెలికెళ్ల రామకృష్ణరావు
కార్యదర్శి, ఆహ్వానసంఘము-రాజీలు

కడపనుండల జాతీయోపసంఘము

కార్యనిర్వాహకవర్గము

నవంబరు నెల 4-వ తేదీ ఆదివారమునాడు కడపనుండల కార్యనిర్వాహకసంఘసభ డిల్లీ లుట్టలో జరుగెను. కాకినాడ మహావనకథ ప్రతినిధులుగా వెళ్లినవారు పంపిన దరఖాస్తులను పరిశీలించి సరియగు ప్రతినిధులను ఆసభయందు ఏర్పరచెదరు. కార్యాలయమున కేంద్రకార్యాలయముని ప్రార్థన.

ప్రతాపగిరి రామమూర్తి
కార్యదర్శి

పచ్చిమ కృష్ణానుండల సంఘము

నవంబరు నెల 4 వ తేదీ ఆదివారం కల 12 గంటలకు తెలువాడలోని శ్రీయత అశ్వశివర కాశీశ్రీరావుగారి ఇంటిలో పచ్చిమ కృష్ణానుండల సంఘసామాన్యసభయందు కార్యసంఘసభ యందు జరుగెను గాన సభ్యులు యావత్తుండి దయచేయి ప్రార్థించుట.

చక్రవర్తియాల:- (1) కడప జోరు వెన్నకొనుట, (2) కడప స్టాంపు, (3) కాకినాడ కాంగ్రెసు ప్రతినిధుల దరఖాస్తులు, (4) తదితరములు-యూ॥ ను॥ శ్రీ

శ్రీ వీరేశలింగ కవిసమాజము

కుముదవల్లి (భీమవరం తాలూకా)

మా సమాజముయొక్క ఇవరదయాలక వార్షిక కేంద్ర సభ నవంబరు 4 వ తేదీ ఆదివారమున 2 గంటలకు కె.ఆర్. వి. కృష్ణారావు మందిరమున జరుపబడును. వాటిసభకు గోపాల పురమావాస్తవ్యులను శ్రీయత పోతాపరమహంసాచార్యులుగా ఆగ్రాసాధారణము రహిత దయతో సంగీరించి, తమకు తమ మిత్రులను తర్వాత విచ్చేసి సభ జయప్రదముగా జరుప ప్రార్థించుట. (భూ. తిరుపతిరాజు, కార్యదర్శి)

శ్రీయత గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రిగారి లేఖ

“ ఎన్నికల ప్రచారములో నాకు సంబంధము లేదు ”

ఆర్యా, శ్రీయత గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రిగారు వాసిన చిన్నిలేఖను చదివితే, వారు ప్రచారము గావించుట తమని వెల్లడించుటకు సంతోషమునున్నది. కాని ఒక సందియము నన్ను బాధించుచున్నది. అప్పటికే గావించుట తిరుపతి ప్రభుత్వ వాస్తవాలకైతే సమాజములో తీర్మానించిన కాన సభాసభకే విషయ తీర్మానము నకు తరగి తలచు? ఆ తీర్మానములో చెప్పినట్లుగానే శ్రీ శాస్త్రిగారు నూనించినయే సభకు వెల్లడించారు చెప్పినట్లు. నూనించుటగాక తీర్మానమును కార్యరూపము చాల్చుటకు ప్రయత్నములు సత్పరియ, శ్రీయత ఓట్లవారముగాను కృత్రిక బాధిప్రాయము వెల్లడిచే తమయొక్కనామక గ్రామం కొనసరియ సుప్రసిద్ధుల చేయించుచున్నది. ఇట్టివి వారు సత్పరియించుటచేనే స్నేహితులలో దురాశయ ప్రబలుచున్నది. అంతేకాని మేమును. ఇది అబద్ధము శ్రీ శాస్త్రిగారు వాగొనెదరా? ఏ సంవత్సర శ్రీ శాస్త్రిగారు ప్రతికాముఖమున చెప్పినవారు.

గో॥ వే॥ శ్రీకృష్ణారావు
మహారాజు 24-10-28

లేనిపోనినందలు

ఈనెల 27 తేదీని ప్రకటించబడిన ఆంధ్రవిప్లవకాయందు శ్రీ అశ్వశివర కాశీశ్రీరావుగారి క్రమశిక్షణ మిచ్చుచు శ్రీ నూడల్లి రామబ్రహ్మగారు అనంతరము శ్రీ కొండరెడ్డిగారి విషయమున దెచ్చి అసభ్యులను బ్రకటించుటను గాంచి విచారించుచున్నాను. బంధువుల జరిగిన మంత్రుల సభాసభయందు ఉపసన్నియును రెడ్డిగారి “ఎడోబట్టు కట్టుమని బలవంతులు చేయుచుండిరి గాన 1708 వట్టును కట్టుచున్నానని చూపుచు రెడ్డిగారు సామ్యులతోగారి వాదమును బలవంతులతో” అని అన్నట్లు ప్రాయమున్నాడు. ఇట్టి అసభ్యులను ప్రాయమున రామబ్రహ్మగారి కేమి యాభారమో సుప్రసిద్ధులు టలేను. మంత్రుల సభాసభయందు రెడ్డిగారి యవస్థాసము అపుడు కృష్ణాపత్రికయందు ప్రకటించబడియున్నది. రెడ్డిగారి సభయందు సహాయ నిరాకరణోద్యమము నందలి హిందూ మహావీరులమేళనను అప్పటికే రాజీలు మధ్యపాన నిషేధము స్వదేశీ విషయములై తమ పూర్వమైన ఆమోదమును బ్రకటించు నీతిచట్టము (moral law) నకు సంబంధించినంతటను కలిపించుటను ప్రతిమానపుడు రాజీలుముగ నేకమత సంబంధించినను బలవంతులవలననే నీ నోక్కి నెల విచ్చియున్నాడు. కృష్ణాపత్రిక నిర్వాహకులు ప్రబలవంతులు టలేనీ కడప భరించుటలోనూడ నుత్సాహమును గనపలచుచు రెడ్డిగారి అవిషయమునే అసభ్యులకు నిరకమ మోపుటలో రామబ్రహ్మగారు తమ దూరప్రేమి గోల్పోయినది చెప్పవలసివచ్చుచున్నది. కలియొకట సంవత్సరమున వోట్లను కట్టిచూపుట రెడ్డిగారు నడిపినట్లు మరెయ్యకనిదను మోపుచున్నాడు. మైసూరులెని యీ నిదనను ఆధారము పూజ్యము.

అలపాటి వెంకటసుబ్బారాయ చౌదరి

శ్రీ క్రియాశక్తి యుడెయరు గ్రంథాలయ సభ్యుల యెన్నికలు - ధర్మవరం

1928 వ సం॥ 19 వ తేదీ శుక్రవారమున గ్రంథాలయమునందు ఉపసభసభలో మారక కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యుల ఎన్నికలు చు॥ రా॥ శ్రీ డి. ఆర్. నారాయణస్వామిగారి సమక్షమున గ్రమవిధిగా నడచెను. కార్యనిర్వాహక సభ్యులను రావగిన సభ్యులు మండ్రించుటకు. ఇందుల కభ్యర్థులు నిలిచినవారి సంఖ్య 21. ఇరు రామానుండుల వెంకటేశ్వర- ఆర్ నారాయణశాస్త్రిలు- నామా నరసింహప్ప- ఎకములకల్ల వెంకటరెడ్డి- చిందులూరి రామచంద్రయ్య- సీపి లంజనేయులు- దుగ్గు శాపయ్య- డి. కే. నారాయణస్వామి- కలకల వెంకటగారప్ప- కలకల వెంకటసుబ్బయ్య- నాగవల్లి రంగప్ప- తాండ్ర వెంకటేశారావుగార్ల కెక్కువ సభ్యులు కచ్చి నందున నీ మండ్రించుట కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులకే కర్తవ్యమనిచెడి.

ఈనెల 21 వ తేదీ భానువార ముదము మొదటి గంటలకే శ్రీ క్రియాశక్తి యుడెయరు గ్రంథాలయభవనమున మారక కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులు సమావేశమై చు॥ రా॥ శ్రీ చిందులూరి రామచంద్రయ్యగారి కార్యములగన, నామా నరసింహప్పగారి నుపాధ్యక్షులుగను, సీపి, లంజనేయులు గారిని కార్యదర్శిగను, కలకల వెంకటసుబ్బయ్యగారిని కోశాధ్యక్షులుగను- నెన్నుకొనిరి. భాండాగారాధికారి యొక్క నిజపండిత:- (ఒకవిలేఖరి)

శ్రీ వేదపాఠశాల - అనంతపురము

1928 సం॥ అక్టోబరు నెల 19 వ తేదీ విజయదశమినాడు, అనంతపురము శ్రీ వేదపాఠశాల ద్వితీయవార్షిక కార్యసభ జరిగెను. శ్రీ హిందూపురం నామానా రావుగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

చు॥ శ్రీ ఎస్. కె. వెంకటేశ్వరగారు నివేదనను చదివిరి పోయినసంవత్సరమునకు ఈ సంవత్సరమున సంస్కృత వైదిక విద్యార్థుల సంఖ్య పెచ్చినదయ్యెను, తగిన ధనసహాయములేక పాఠశాల తేడు యదుముల కడిగెయ్యెను, క్రమశిక్షణవారినుండి గాంతుబడయ ప్రయత్నములు సుస్పృహచున్నవనియు ఏమి వివరించిరి. చు॥ శ్రీ హిందూపురం నామానా రావుగారియొక్క ఉపయోగముల కొనియాడి, ఈయనయొక్క సామర్థ్యము నందలి ప్రాగ్భవించిరి. వేదమునందును సంస్కృతమునందును పరిక్షలు జరిగెను. అందు శ్రీధర్మయన గౌరీకావ్యానికు బహుమతు లిచ్చిరి. విద్యార్థులు ముంతములకొనిరి. అంతటితో కథ సమాప్తి చేయబడి శ్రీ కార్యదర్శిగారు వాడు.

గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘము

కాకినాడ కాంగ్రెస్ విచ్ఛిన్నభటులు - గుంటూరుజిల్లా ఇదివరకు 23-10-1928 తేదీ ఆంధ్రవిప్లవకాయ ప్రకటించినవారల ఆయాతాలూకాబట్టి దరఖాస్తులు పంపినవారు కాంగ్రెస్ తాలూకావాసిన యింటి ద్వ సమావేశమై దళనాడు కులను యెన్నుకొని తెలిసియుండలేదు. ఇంతవరకు దరఖాస్తులు పంపినవారి జాబితా తెప్పించి అందరి కార్యము పంపిశాము. ఈ కథానైను తప్పక 23-10-1928 సాయంత్రం 7 గంటలకు మైన ఉదవారి: దివతేది ఆంధ్రవిప్లవకాయ ప్రకటించిన ప్రదేశములలో సమావేశమై 20 క్లారికి ఒక్కొక్క దళనాడువన కులకు యెన్నుకొని తక్షణం మాకు కేంద్రము తెలుపవలెను. దళనాడుకులకు యెన్నుకొని తక్షణం హిందీకచ్చియుండవలెను 20 మంది చేరినచో చేసంతమందియైన యెన్నుకొని జరుపవలెను. 23-10-28 తేదీనకు దళనాడుకుల కాకినాడ చేరినవని యుండును. ఈదళనాడు సమావేశము యెన్నుకొనినచో దళనాడుకుల తక్షణం హిందీకచ్చియుండవలెను. కాకినాడ చేరినవని యెన్నుకొనినచో దళనాడుకుల తక్షణం హిందీకచ్చియుండవలెను. అంతవల్ల కాంగ్రెస్ నేత లభింపనేరదు. కేంద్రమునకు కేంద్రమునకు చేరుకల మాదవలెనని వచ్చేవారు పనికిరాదు.

ఆహ్వానసంఘసభ్యులు

ఇంకా రెండునెలలు ఆనకాళివద్దని చాలామంది చేరుటలేక. టిక్కెట్లు పూర్తికావచ్చినవి. ఇకను దొక నేపు. తక్షణం దరఖాస్తుపూరములతో దేవులపంపుట మంచిది.

య. రాధాకృష్ణయ్య,
కార్యదర్శి.

బందరు ప్రజాసంఘము - ఓటర్ల సభ

తమ 26 తేదీ శుక్రవారము ఆంధ్రవిప్లవకాయ బందరు స్థానిక విలేఖరి వ్రాసిన బందరు ప్రజాసంఘము - ఓటర్లసభ అను కీర్తికర ప్రాసిన వ్యాసము చదివితే, ఆ వ్యాసములో కొన్ని పొరపాట్లున్నందున అవి సరిదిద్దుటకు గాను నాకనకాళి ఇచ్చుకున్నదిగా కోరుచున్నాను. “ఇచ్చుకు మనజల్లా తరపున కానసభ్యులుగా నిలిచినవారిలో నెవరికి వోటిచ్చుట యుత్తముగా నుండునో విచారించుటకే ఈసభ యేర్పరచబడినది” అని మిబందరు స్థానిక విలేఖరిగారు వ్రాసిరి. అది నిజము గాదు. మిస్ట్రీయ విలేఖరిగారు, మేమి మందికట్టిన నోటినును ఆమూల్యముగా చదివి ఆర్థము చేసికొన్నచో అట్టి అసభ్యుల వ్రాత వ్రాయనానాసింపరు. మేమిచ్చుటించిన నోటినులో తొడిగుర విధముగా వ్రాయబడినది. “ఈనెల 31 వ తేదీన ఎన్నికలు జరుగనున్నందున ఎన్నికల విషయములలో అభ్యర్థులు వోటరులను బహిరంగముగా కలిసికొని, వారిని ప్రాయములు వెల్లడించి వోట్లకు తగిన కృతచర్యలను కలగజేయుట కనకాళి కల్పించుటకు బందరు ప్రజాసంఘము తరపున కేంద్రీయపుర మందిరమున 21-10-1928 ఆదివారం సాయంత్రము 4 గంటలకు వోట్ల మహాసభ జరుగెను. అపుడు మాజయి తమరకు యభిప్రాయములు వెల్లడించుటకు కానసభాధ్యక్షుల బంధు కోరబడుచున్నాడు. కనుక బందరులోని ఓటర్లందఱును తరగి తమ హక్కులను అర్థించువారిని మనము ఏమికోరవలసింది తీర్మానించుటకు యిందుమూలముగా ప్రార్థించబడుచున్నాడు” దీని బట్టిచూడగా వోట్లకథ కేటము ఏ అభ్యర్థులకు ఓట్లకలగి నది నిర్ధారణ చేయుటకు ఏర్పరచబడినది సుస్పష్టముగా లేక తెల్లమునున్నది. స్వకీయ విలేఖరిగారు ఏ ఆధారము తీసికొని ఇట్లు వ్రాసిరో మరే తెలియవచ్చును. ఈ వోట్ల సభ విలువదయతో ప్రజాసంఘముయొక్క యభ్యర్థిదేశము, కృష్ణా జిల్లా తరపున నిలిచిన అభ్యర్థులందఱు ఏలిపించి వారివారి రాజకీయభిప్రాయములు బందరు ఓటర్లందరికి తెలిపింపగలందులకు వెల్లడిచిదిగాని, ఎవరికి ఓట్లచ్చుటలలో నిర్ధారణ చేయుటకు కానేకాదు.

నారాయణస్వామి నారాయణుగారు తప్ప మిగిలినవారెర రాకపోకలేమిలేదు. ఓటర్ల మిటింగులో మనము ఏమైనా విషయములు ఏర్పరచినందుల, అవి అభ్యర్థుల లంగీకరించెదరా లేదో తెలిసికొనుటకు తగిన వ్యవధి ఎన్నికలముగనే తెలిపబడెనుచేతను కృష్ణాపత్రిక ప్రధానము చెప్పలేన నిజమును గురించి తీర్మానించుట, తిట్టించలేదు. మేమి, అభ్యర్థులందఱు తప్పక అభ్యర్థుల వారని తెలుపి, భారు వచ్చి పృథే వారినిగ్రహించి కృష్ణాపత్రిక ప్రధానము చెప్పలేన వాగ్దానము తీసికొనవలసి ఆశపడితిమి. కాని అభ్యర్థులెరు రావైరి. అభ్యర్థులెరుకు ఓటర్లయందు గౌరవానికి సభకు రాకపోవునుచేక, కభ్యర్థులగాని నారాయణులగాని ఉపసభాము లేపోయినది.

వెనుమర్తి లక్ష్మీనరసింహశాస్త్రి

విజయాదిత్యుని శాసనము

(కాశీనాథవిలేజ్ నుండి)

అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

అమృతాంజనము

ఆంధ్రపత్రిక ముద్రాక్షరశాల

ఇచ్చట అచ్చు పనులు
సుందరముగ న్నాయమైన ధరలకు
చేసి యియ్యబడును
6, 7, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు

ఏలూరుటప్పన్ సర్వీసెం 143 గల మేడలాటరీ

15 అక్టోబరు 1923 తారీఖున జారీచేయబడిన G. O. నెం 443 రు ననుసరించి యేలూరు పుర మండలములో గౌరవనీయుల సమక్షమున 4 వ. నవంబరు 1923 తేదీన పై మేడలాటరీ కల్పబడును.

మూ:- లాటరీ పర్యవసానము గలుపొందినవారికిమాత్రమే ప్రత్యేకముగా వెంటనే తెలియపర్చబడును. తదితరులకు హిందూ, స్వరాజ్య, ఆంధ్రప్రదేశ్ కలద్వారా తెలియజేయబడును.

మాటూరి సర్వేశం, యేలూరు, కృష్ణాజిల్లా.
A 28-1C-1923.

ది మద్రాసు ఆయుర్వేదిక్ ఫర్మసి, (లిమిటెడ్)

మద్రాసు, హంటురోడ్డు నందును మెసర్స్ టాకర్ అందునవ్వవారి భవనమునకు ప్రక్కనయుండు వెం 2/4 రు భవన మందు మాచొంచి ఏర్పాటు చేయబడినదియు, మా మానేజింగు డైరెక్టరుకు, ప్రధాన వైద్యులు నగు ఆయుర్వేదరత్న కుండిర దాక్టరు ఎస్. వి. శ్రీరామాచార్యులు, పి. హెచ్. డి. ఎస్. సి. గాడ్, కిరిమి, అదివారము, సెలవునములందు మాడ, ఈదిగువ తెలుపబడిన కాలములందు కోరినను కరిగించి, వారికి సుహృద్ సంగం 7 దగ్గర, అని గ్రామ ఇందుములముగా ఎల్లరకు తెలియజేయుచున్నాము.

ప్రాంత ఆఫీసు,	} ఉదయము 7 గంటలనుండి 10 గంటల వరకు
2/4 మా. టు. రోడ్డు, మద్రాసు,	
హెడ్ ఆఫీసు.	} సాయంత్రము 4 గంటలనుండి రాత్రి 7 గంటలవరకు.
44 గోవిందస్వామయి వీధి, బార్లీ రోడ్డు, మద్రాసు.	
	} పగలు 10 - 30 గంటలనుండి,
	} సాయంత్రము 8-20 గంటలవరకు.

శ్యామా సుందరము

ఒక చక్కని నవల
గ్రంథకర్త: ఒంతలి సత్యనాథము

ఇది నలువదేండ్లకు పూర్వ మాండ్రదేశమును కలవరపఱచిన
రంపయుద్ధము

నకు సంబంధించిన నవల. కథానందర్పములు, వర్ణనలు,
రంగములు, పాత్రలు హృద్యములై చిత్రము నాకర్షించును

డిమ్మి పైజా గౌం పేజీలు: వెల రూ 1-0-0
ఒకేసారి మొత్తముగ కొనువారలకు కమీషన్ నివ్వబడును

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, తపాలావెట్టె 212, మదరాసు

తామర తైలము - తామర, తిట్ట, గజికి మంచిది

రాజారాణి గుర్తుగల తామరతైలము పూతినాశకములగు చాల మంచిమందుతో తయారు చేయబడి ప్రాఖ్యాతిగాంచినది. డబ్బీ 1-8 0-6-0 అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు.

సురతిద్రావకము

సీసా 1-కి వెల రూ. 1-0-0 వి. పి. రూ. 1-4-0.

మూత్రద్వారమునుండి విషద్రవము మూత్రనాళము వరకు బోయి అక్కడ చిన్న పుండు అగుటవలన కేగకొగము ఏర్పడును. ఇది అంటుకొగము. ఒకరివలన మరొకరికి ఏర్పడును. దీని వలన సంతానము కలుగుటకు భంగము రావచ్చును. దీని ముఖ్య లక్షణములు. మూత్రము వెడలునపుడు పొట్టు మంటలు, మూత్ర ద్వారమునుండి తెల్లటిగాని, ఎర్రటిగాని, పచ్చటిగాని, చీము వంటి ద్రవము వెడలుట, పా అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, మదరాసు.

చాకులు - తాళములు

మంగళికత్తులు.
అంధసోదరలకు చేయబడినవి. శుభమునకి
వెంటనే ధర్మకార్యాలగుట వ్రాయుట.
బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్
కట్టపు అండ్ లాక్ మేకర్స్ etc.
8081 పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)
తెలిగ్రాఫిక్ అడ్డము: "ఇండస్ట్రి" పెద్దాపురం.

మదనకామేశ్వర లేవ్యము

దుర్బలులపాలిటి సందేహము - మేనాను, నిక్కాళ్ళ, ముక్కు నవ్వులు, నిస్సక్తుత్వ, అతిమౌనము, మొదలగు వాటిని వారింతి నుంచి బట్టమును, యవ్వనమును, కాంతిని, పిర్వస్వస్థిని, అంతా పూర్తిని, కలిగియు వర్తనపాదము. 2 డబ్బీలు చొప్పున. డబ్బీ రు 1-4-0. వి. పి. చార్జీ 0-3-0 (8851)
కోలాపుత్త లేవ్యము: ఇది మలబద్ధమును సోగొట్టి కాల విరేచనమును చక్కగా కలిగించుటలో అమృతప్రాణము. 15 రు. డబ్బీ రు 0-10-0, వి. పి. చార్జీ 0-7-0.
పి. వి. పి. అందుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిశే, పెల్లూరుజిల్లా.

The Zandu Pharmaceutical Works Ltd.,
Elphinstone Road, Bombay.

జాండు పర్మాటికల్ వర్క్సు
లిమిటెడ్, బొంబాయి.

మొదటిరకం చంద్రప్రభా మూత్రము

ఇది కిలాజిత్తు లోహాభివృద్ధులు, మూత్ర రసము, మొదలగువాటిని చేర్చి కాష్ఠాగ్నిక్రమగా తయారు చేయబడినది. మూత్రముతో కలిసిపోవు కుక్కము, మూత్రమునందును తీసి (phosphate), తెలుపు మొదలగు నెగ రోగముల, నడుమనోవీపు, వాతరోగము, ద్వర్గములు, బలహీనత యితర శ్రీసంబంధమైన అంటువ్యాధులు మొదలగువిరికప్పు కువరను.

ఒక కులము ఔషధముల బుడ్డి 1-కి ధర రు 1/5/0
4 బుడ్లప ఒకసారి అర్ధరకు పంపిన ప్యాకింగు పోర్టు ఖర్చులు యిశాము.

మా ఔషధముల క్యాటలాగు యిశాముగా కరపబడును
Sole Agents
H. Damodar & Co.,
43 China Bazaar Road,
Madras.